

Tėvai ir Vaikai.
Eufemija Virden'ūtė.
Ira Šeimos.
Kodėl Jis Pralaimėjo?
Rašo R. MIZARA

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$7.00 Metams
Užsieniuose \$9.00
Brooklyne \$8.00
KOPIJA 5c

L A I S V Ė

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States.
427 Lorimer Street,
Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 124

Brooklyn, N. Y., Trečiadienis, Gegužės-May 26, 1948

Metai XXXVIII. Dienraščio XXX.

GROMYKO VETAVO ĮTARIMĄ, KAD SOVIETAI PAVEIKĘ ČECHOSLOVAKIJA PADARYTI PAKĖITIMUS VALDŽIOJE

Tai Yra Tik Provokacinė Čilės-Argentinės Priekabė Prieš Sovietų Sąjungą, Pareiškė Sovietų Atstovas Gromyko

Lake Success, N. Y. — Sovietų atstovas Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje, Andrius Gromyko vetavo (atmetė) Čilės ir Argentinės pasiūlymą paskirti komisiją ir įgalinti ją ištirti, kaip Sovietų Sąjungą, girdi, "kariniais grūdojimai" paveikus padaryti atmainas Čechoslovakijos valdžioje vasario mėnesį šiemet.

Sovietų Sąjunga nesikišo į vidurinius Čechoslovakijos

reikalus ir nieko bendra neturėjo su pakaitomis čechoslovakų valdžioje — pareiškė Gromyko, o Čilės-Argentinės reikalavimas tą dalyką ištirti yra tikrai provokacinė priekabė prieš Sovietus.

Už tą reikalavimą balsavo Amerikos, Anglijos ir 7 kitų kraštų delegatai, o prieš jį — Sovietų Sąjungos ir Ukrainos atstovai.

KAPAI 60,000 NELAISVIŲ, KURIUOS VOKIČIAI NUŽUDĖ

Varšava. — Arti čenstakavo užtikta nauji didžuliai kapai su 60,000 kunų sovietinių karo belaisvių, kuriuos naciai nužudė.

ANGLAI UŽDARĖ HAIFOS UOSTĄ ŽYDAM

Tel Aviv. — Anglai uždarė Palestinos uostą Haifa žydams ateiviams įplaukti. Žydai yra užėmę Haifa po mūšių su arabais.

Pasimojimas prieš Unijinius Balsavimus

Washington. — Bendras kongreso komitetas svarsto siūlymus, kad valdinė Darbo Santykių Komisija nevadovautų darbininkų balsavimams dėl to, ar jie nori unijos ar ne. Siūlytojais sako, kad Darbo Santykių komisija per daug laiko sugaišta tiem balsavimam; todėl nepaspėja vykdyti kitus Tafto-Hartley'o įstatymo posmus. Žymėtina, kad unijos laimėjo 98 nuosimčius tokių balsavimų.

Berlyno Unijos Išsirinko Daugumą Kairiųjų Vadų

Berlin. — Berlyno Darbo Unijų Sąjungos konferencija, atstovaudama 700,000 darbininkų, išrinko naują savo tarybą, kurion įeina 36 komunistai ir jų šalininkai ir 9 komunistų priešai.

Karinė amerikonių vyriausybė skatina dešiniuosius įsteigti atskirą unijų sąjungą.

Sudėtinis Italijos Ministrų Kabinetas

Roma. — Klerikalas Italijos premjeras de Gasperi suorganizavo sudėtinį ministrų kabinetą iš krikščionių demokratų, dešiniųjų socialistų, respublikiečių ir vadinamųjų liberalų.

(abu demokratai) viešai pareiškė, kad jie kovos prieš Mundto bilį.

Senatorius Glen Taylor jau senai prieš jį kovoja.

Reikalaukit savo senatorių, kad ir jie balsuotų prieš šį juodą sumanymą — sumanymą sufašistinti mūsų kraštą.

Prez. Trumanas Siūlo Pakelti Senatvės Pensijas 50 Nuosimčių

Washington. — Prezid. Trumanas patarė, kad kongresas pakeltų senatvės pensiją 50 nuosimčių. Vidutiniai dabar mokama \$25 pensijos (pagal Social Security įstatymą) per mėnesį. Jei prezidento patarimas būtų užgirtas, tai vidutiniai išeitų apie \$37,50 pensijos. Trumanas kartu siūle paplatinti pensijų įstatymą taip, kad dar 20,000,000 žmonių galėtų juom naudotis, ir leist gaunantiems pensijas dasidirbt iki 40 per mėnesį. — Republikonai sako, prezidentas tuo pasiūlymu meškerioja balsus rinkimam.

Teisėjas Vėl Šaukia J. Lewisą Teisman

Washington. — Valdžia kreipėsi į federalį apskrities teisėją Alaną Goldsborough, kad indžionkšniu (drausme) priverstų Johną Lewisą, Mainierių Unijos pirmininką tartis su Pietinių Valstijų Angliakasyklų Savininkų Sąjunga. Todėl teisėjas pašaukė Lewisą "pasiteisinti" birž. 1 d.

Lewis nesutiko priimti tą pietinių minkštosios anglies kompanijų organizaciją, i derybas kartu su kitais minkštųjų angliakasyklų savininkais. Jis sakė: pietinių angliakasyklų sąjunga visuomet statydavo kliūtis kitoms kompanijoms susitarti su unija. Lewis sutiko tartis tik atskirai su kiekviena iš 14 pietinių kompanijų, bet ne su jų visų sąjunga sykiu.

Reikalaujama Iširt. Kas Nužudė Reporterį Graikioj

Washington. — Demokratas kongresmanas Geo. G. Sadowski reikalavo, kad Kongresas ištirtų, kas nužudė amerikoną radijo korespondentą George Polką Graikioje. Sadowski sakė: "Visos žinios rodo, kad jį nužudė senieji reakcininkai (monarchistai - fašistai), kurie be pasigailėjimo žudo savo brolius."

Lietuva Statys Paminklus Melnikaitei, Kapsukui, Poetei Neris, Žemaitėi ir Kt.

Vilnius. — Čia atsidarė paroda projektų paminklam statyti žymiesiems lietuvių tautos veikėjams. Parodoje išstatyta 18 geriausių paminklų skulptūrų.

Užsipelnęs tarybinio meno darbuotojas Mikėnas pagamino paminklo projektą Marytei Melnikaitei, Tarybų Sąjungos Didvyrei; skulptorius Bučas sukūrė

paminklų projektus didžiajai poetei-Salomėjai Neris ir Mickevičiui - Kapsukui, žymiam revoliuciniam lietuvių vadui. Parodoje taipgi yra skulptūriniai paminklų projektai liaudiškai rašytojai Žemaitėi ir rašytojams Petručiui Cvirkaui ir Liudui Girai.

Paminklai bus pastatyti įvairiuose Lietuvos miestuose.

VILNIUJE PRISODINTA 60,000 MEDŽIŲ IR KRŪMŲ

VILNIUS. — Šį pavasarį tūkstančiai Vilniaus darbo žmonių puošė savo Tarybinės Respublikos sostinę.

Ant Tauro kalno tapo įsteigtas didelis parkas ir pasodinta daugiau kaip 30 tūkstančių eglių ir pušalių. Ten bus pastatytas ir Pergalės paminklas.

Tarybinėje ir Gelžkelinėje aikštėse Viniuje pasodinta dešetkai jau didelių liepų.

Į gatvėse, aikštėse ir parkuose pačiame mieste šį pavasarį pasodinta 10 tūkstančių medelių, 20 tūkstančių krūmų ir 300,000 tūkstančių įvairių gėlių šaknų.

KAUNO PUOŠIMAS
Kaune vyksta darbiniai savanoriai s e k m a dienai miestui papuošti. Pertvarkomas miesto parkas; daroma nauji skvėrai Pirmosios Gegužės ir Rinkų aikštėse ir prie Janonio gatvės. Nemuno parko terose ir jo salose suplanuota įrengti trys maudinim pliažai.

SUOMIJOS DARBININKAI STREIKAIS REKALAUJA KAIRIŲJŲ MINISTRŲ

Helsinki, Suomija. — Dešimtyse Suomijos miestų darbininkai suruošė masinius susirinkimus, protestuodami, kad valdžia pašalino komunistų vidaus reikalų ministrą Yrjo Leino. Sustreikavo 1 a iv a kroviai beveik visuose Suomijos uostuose, reikalaudami paskirti vidaus reikalų ir užsienio reikalų ministrais atstovus Demokratinės Žmonių Partijos (vadovaujamos komunistų ir kairiųjų socialistų).

Laivakrovių streikas sustabdė 34 prekinius laivus vien Helsinkio uoste. Pusę tų laivų yra svetimi. Darbininkai iškrovė tik aplaukusį sovietinį laivą.

Prieš komunisto ministro pašalinimą streikuoja valdinio mašinų fabriko darbininkai, plienininkai ir tūkstančiai kitų. Vienas valdžios narys grūmojo pavarot policiją ir armiją prieš streikierius. Socialdemokratų vadai smerkia "ministrinių streikus."

(Praeitą šeštadienį seimas dauguma balsų pareiškė nepasitikėjimą užsienio ministru kom. Leino'ui dėl to, kad jis 1945 m., girdi, "atidavė Rusijai" 10 suomių ir 10 kitataučių kairių karin. nusikaltėlius. Po seimo pareiškimo, prezidentas Paasikivi ir pašalino Leino.)

KRUVINI MŪŠIAI VERDA TARP ARABŲ IR ŽYDŲ

Palestina, geg. 25. — Izraeliaus lakūnai bombardavo arabų pozicijas aplink Jeruzalę. Senojo miesto dalyje verda įtūžė mūšiai tarp užpuolikų arabų ir besiginančių žydų dėl kiekvieno namo. Žydų kovūnai, pokauntyniū dėl kiekvieno kambario, atgriebė nuo arabų francūziškus Notre Dame prieglaudos mūrus.

Arabų taktinai bombardavo Tel Aviv ir kitus žydų centrus. Arabiškų valstybių komandieriai skelbia, kad jie užėmė Al Góra ir Ramat Rahel. Egiptėnai sakosi atėmę iš žydų kelias vietoves pietinėje Palestinoje.

Izraeliaus milicija Hagana praneša, kad jį išslavė

arabūs iš viso Jordano upės idonio, atgriebė nuo priešų Šaar Hagolan ir Masada kolonijas ir užėmė išsida Šamakh tvirtovės sritį.

Jeruzalėje arabų artilerija daužo žydų bažnyčias. Arabai praneša, kad jų agultai žydai Hadassan ligoninėje ir žydų Universitete siūlėsi pasiduoti tam tikromis sąlygomis.

CHINIJOS STUDENTAI DEMONSTRUOJA PRIEŠ AMERIKĄ

Nanking, Chinija. — Studentai įvairiuose miestuose demonstravo prieš Jungtin. Valstijas dėl to, kad jos "pramoniška ir kariški stiprina" Japoniją.

ORAS.—Būsią apsiniaukę.

ARABIŠKOS VALSTYBĖS IŠSISUKINĖJA NUO PALIAUBŲ SU ŽYDAIS

Jungt. Tautos Davė Arabų Kraštam Dar 48 Valandas Laiko Nusitart, ar Jie Klausys Paraginimo dėl Paliaubų

Lake Success, N. Y. — Jungtinių Tautų Saugumo Taryba davė arabiškiems kraštams dar 48 valandas laiko (iki šio trečiadienį vidudienio) nusitart, ar tie kraštai vykdys Saugumo Tarybos paraginimą sustabdyt mūšius su Izraeliaus valstybės kovūnais Palestinoje.

Izraelius buvo priėmęs pirmąjį Saugumo Tarybos paraginimą paskelbt žydų-arabų paliaubus gegužės 24

d. Bet arabiškų valstybių vadai delsė. Jų atstovas Faris el-Khouri, Syrijos delegatas, pirmadienį pasakojo, kad arabų valdovai negalėję paspėti susitarti ir pareikalavo dar dviejų dienų ir naktų.

Palestinos žydų atstovas, majoras Aubrey S. Eban protestavo prieš delsiantį arabų reikalavimą. Jis pareiškė: "Arabiški kraštai nori daugiau laiko tik tam, kad galėtų visą Jeruzalės senmiestį užimti."

Sovietų delegatas Andrius Gromyko pastebėjo: "Gal arabų valstybės galėtų sustabdyt mūšius iš savo pusės ir tada pradėti tartis."

Galų gale, buvo vienbalsiai priimtas amerikonių ir anglų siūlymas duoti arabam dar 48 valandas laiko nuspresti, ar jie klausys paraginimo dėl paliaubų ar ne.

Neatidėliot Biliaus Prieš Lincivimus! Šaukia Wallace

Washington. — Henry Wallace, trečiosios partijos kandidatas į prezidentus, atsituntė teisinei Senato komisijai laišką, kuriame protestuoja, kad komisija dar neperdavė pačiam Senatui svarstyti bilijų prieš negrų lincivimą. Wallace, buvęs Jungt. Valstijų viceprezidentas, atsišaukia į republikonių vadą senatorių Vandenbergą ir demokratų vadą sen. A. Barkley, prašydamas pasistengt, kad būtų negaisuojant perduotas Senatui bilius, kuris reikalauja baustinai uždraust lincivimus.

Senatorių Grupė Ima Svarstyt Mundto Bilį

Washington. — Teisinis Senato komitetas antradienį pradėjo nagrinėti Mundto policinės valstybės bilijų. Kongreso Atstovų Rūmas didžia balsų dauguma jau užgryrė tą bilijų prieš Komunistų Partiją ir prieš visas politinių pažangūnų organizacijas.

Republikonas kongresmanas Richard Nixon, padėjęs Mundtui šį bilijų parašyti, reikalauja, kad senatorių komitetas greitai jį užgirtų. Nixon sakė: "Mes pakysrėme bilionus dolerių Amerikai apsiginti nuo komunizmo pavojaus užsienyje; juo greičiau privalome išleisti įstatymą apsigynimui nuo komunistų namie."

Darbo unijos ir šiaip demokratiniai žmonės susiuntė jau tūkstančius laišku ir telegramų, ragindami atmet Mundto bilį.

Maskvos Fabrikai Žymiai Pagerino Gamybą

Maskva. — Per keturis pirmuosius šių metų mėnesius Stalino vardo automobilų fabrikas Maskvoj gavo 11 milijonų rublių pelno, o Elektrostal fabrikas — apie 4 mil. rublių pelno; panašiai ir tūli kiti fabrikai. Jų gamyba pasitaisė po to, kai pramonės vyriausybė nurodė buvūsius trūkumus.

Gen. Motors Susitarė Su CIO Auto Unija

Detroit, geg. 25. — Pranešama, kad General Motors automobilų korporacija sutiko pakelti darbininkam algą 11 centų valandai. Todėl CIO unijos vadai nešauksią 250,000 jos darbininkų į streiką. Pradiniai unija reikalavo 30 centų priedo valandai.

Spėjama, kad gal ir Chrysler auto. korporacija sutiks pridėti 10 ar 11 centų valandai. Prieš ją streikuoja 75,000 darbininkų.

Nusmerktas už Šnipavimą Prieš Lenkiją

VARSAVA. — Karinis teismas nusmerkė mirti Tąd. Macinskį, buvusios nacionalistų partijos vadą, kuris šnipavo svetimų valstybių naudai prieš Lenkiją. Du kiti šnipai tapo įkalinti iki gyvos galvos, o trys nuteisti 10 iki 15 metų kalėti.

SURAST AMERIKOS REPORTERIO ŽMOGŽU-DŽIUS GRAIKIOJE!

Washington. — Amerikonių laikraštiniškai reikalavo ištirt, kas nužudė Graikioj Geo. Polką, amerikonių CBS radijo reporterį. (New York'e gauti iš Graikijos dokumentai rodo, kad monarchistai tuo krašto valdininkai buvo įtraukę Polką į sarašą tų, kurie turės būti slaptai nužudyti.) Polk duodavo žinių apie kruviną monarchistų terorą.

London. — Sakoma, Anglija išvien su Amerika "daro spaudimą", kad arabai priimtų paliaubus su žydaus.

Senatorius, Claude Pepper ir senatorius Elbert Thomas

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.

Every day except Sundays and Holidays

Established April 5, 1911

437 LORIMER STREET, BROOKLYN 6, N. Y. — Tel. STagg 2-3878

President, GEORGE KURAITIS; Secy.-Treasurer, NICK PAKALNISKIS

Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year \$7.00 Canada and Brazil, per year \$8.00
United States, per 6 months \$3.75 Canada and Brazil, 6 months \$4.00
Brooklyn, N. Y., per year \$8.00 Foreign countries, per year \$9.00
Brooklyn, N. Y., per 6 months \$4.00 Foreign countries, 6 months \$4.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Oficialus Šaukimas Suvažiavimam

Šiomis dienomis gavome kopiją oficialio šaukimo suvažiavimam, kuriame bus įkurta nauja politinė partija — trečioji partija, kaip ją tūli vadina.

Po šaukimo pasirašo National Wallace for President Komiteto nariai: Elmer A. Benson, pirmininkas; vice-pirmininkai Jo Davidson, A. J. Fitzgerald, Paul Robeson, Rexford G. Tugwell; išdininkas Clark Foreman ir rinkiminės kampanijos manadžerius C. B. Baldwin.

Istorinis suvažiavimas įvyks Philadelphiajio š. m. liepos mėn. 23, 24 ir 25 d. didžiojo Convention Hall'ėje.

Vadinasi, trečiosios partijos organizavimas vyksta plačiu baru.

Iki liepos 23 d. daugelyje valstijų bus trečioji partija oficialiai įdėta į balsavimų sąrašus; ligi to laiko bus atlikta visa eilė kitų didžiulių darbų.

Pirmiausiai, aišku, tenka suorganizuoti partijas valstijinėse plotmėse. Tai ir bus padaryta.

Trečioji partija, beje, reikalinga didžiulės medžiaginės paramos.

Ligi Philadelphiajio suvažiavimo ir lietuviai amerikiečiai, dalyvaujant šiam istoriniame judėjime, privalo apvynėti savo eiles, sudaryti kur galima wallace'inius klubus bei komitetus, supažindinti plačias mases su Wallace'o ir trečiosios partijos programa.

Be to, lietuviams tenka sukelti ir lėšų. Reikės išleisti (greitu laiku) literatūros, — brošiūra, lapeliai, ir kitoki apšvietos bei propagandos darbai turės būti atlikti.

Zodžiu, šis oficialus šaukimas į trečiosios partijos suvažiavimą, privalo būti juo smarkesniu varykliu, pastumiančiu visus progresyvius Amerikos žmones, tame skaičiuje ir lietuvius amerikiečius, prie tolesnio, platesnio, aktyvesnio darbo trečiai partijai tvirtinti.

Kas Nužudė Korespondentą Polk'ą?

Mums patinka, kad Amerikos laikraštiniųkai ir visuomenininkai nežiūri pro pirštus ir neseniai atlikę Graikijoje dar vieną politinę kriminalystę — į nužudymą amerikiečio korespondento George Polk.

Overseas Writers — amerikinių korespondentų, dirbusių užsieniuose, organizacija — išrinko specialę komisiją Polk'o žudymoje surasti.

New Yorko miesto laikraštiniųkai, priklausę Laikraštiniųkų Gildijai (CIO) taipgi pareikalavo Polk'o nužudymą ištirti, žudytojus surasti ir juos atitinkamai nubausti.

American Council For a Democratic Greece, pažangi organizacija, šiomis dienomis nutarė susaukti birželio 2 dieną (New York) masinį mitingą nužudytajam Polk'ui pagerbti.

Polk'o nužudymas sukrėtė ne tik New Yorko, bet ir visos Amerikos laikraštiniųkų ir visuomenę.

Kiekvienam aišku, jog dabartinė Graikijos monarchistų fašistų valdžia nesistengs užmušę surasti, nes toji valdžia yra pati razbininkų valdžia, kasdien žudanči graikų patrijotus-kovotojus dėl laisvės.

Graikijos monarchistų-fašistų valdžia, tačiau gyvena iš Amerikos dolerių. Doleriai jai duodami pavydale maisto ir šautuvų. Tuo būdu reikia daryti spaudimas į Amerikos vyriausybę, į valstybės departamentą, į p. Griswoldą, specialį Amerikos atstovą Graikijai ir kitus vyriausybės organus, reikalaujant, kad jie surastų žudytojus.

Dabar jau kiekvienam aišku, kad Graikijos monarchistų-fašistų valdžia korespondentą Polk'o neapkeptė kaip „prijautojį Graikijos partizanams.“ Mes nemanome, kad nužudytasis Polk'as buvo „raudonas“ — jis buvo tik šiaip sav teisingas laikraštiniųkams, norėjęs susisiekti su graikų partizanų vadais, su jais pasikalbėti ir apie jų, partizanų vadų, siekimus pranešti Amerikos visuomenei.

Bet jam tai padaryti nepavyko. Jis buvo nužudytas — žiauriai, brutaliai nugalabintas. Graikijos fašistų-monarchistų valdžia be abejo žino, kas tai atliko.

Amerikos visuomenė taipgi privalo tai žinoti.

„Didysis Melas“ Laimėjo

Daily Worker, rašydamas apie Munto biliaus priėmimą žemesniuose Jungtinių Valstijų atstovų rūmuose, sako:

„Didysis Melas pergalingai peržygiavo per žemesniojo Kongreso rūmus...“

„Didžiojo Melu“ šis dienraštis vadina tą Munto biliaus priėmimo šalininkų skelbimą, būk amerikinis komunistinis judėjimas — judėjimas už taiką ir socializmą — yra 'konspiracija' ir 'užsieninis agentas.'“

„Jie nori nelegalizuoti Komunistų Partiją,“ nurodo dienraštis, „kaip pirmą žingsnį linkui suterorizavimo bent kokios opozicijos, priešingos kariniams pasirošimams.“

Taip, didysis melas ligi šiol laimėjo. Dabar jis yra Jungtinių Valstijų senate.

Jis ten neprivalo laimėti.

Amerikos visuomenė privalo dėti didžiausių pastangų, kad jam ten būtų užduotas smūgis, kad jis ten sukniubtų!

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

MENŠEVIKAI VISA GALVA UŽ REAKCINIŲ MUNDT BILIŲ

Visiškai atvirai Naujienos išstojo už Mundt Bilių, kurį yra pasmerkęs ir atmetęs visas darbininkų judėjimas. Nežinome tokios darbo unijos, kiek svarbės, kuri būtų šį bilių užgyrus. Visos didžiosios unijos ir visos liberališkos organizacijos bilių pasmerkę, kaip įžangą į fašizmą Amerikoje. Šiomis dienomis net keturiasdešimt aštuoni Harvard universiteto profesoriai kreipėsi į Kongresą ir ragino bilių atvesti, kaip priešingą Amerik. Konstitucijai ir demokratijai.

Taip pat ir Socialistų Partijos vadai bilių pasmerkę. Nežiūrint to, menševikų Naujienos Mundt Bilių giria ir remia. Grigaitis sako:

„Daugelis Amerikos liberalų šiame klausime painiojasi ir kelia protestus prieš bilių, įsivaizduodami, kad jie gina Amerikos demokratiją. Bilius suvaržo ne minties laisvę ir ne organizacijų laisvę, o tiktai laisvę svertimos valstybės agentams daryti samokslą prieš šalies santvarką... Jo tikslas yra apsaugoti demokratiją, kad ji nebūtų užpulta iš pasalių, kaip kad atsitiko kitose šalyse“ (N., geg. 21 d.).

Nė patys biliaus autoritai, nė aršiausi fašistai, kurie šį bilių karštai remia, nedrįsta jį taip nachaliskai teisinti ir ginti. Grigaitis pralenkia visus.

O gal Grigaitis to biliaus nesupranta? Tuo sunku tikėti. Jeigu jis supranta ir tačiau taip įžuliai jį teisina, tai jis atvirai savo „socializmą“ išmaino ant fašizmo.

Paimkime vieną pavyzdį. Biliuje sakoma, kad organizacija, kuri kelia bei skelbia tokius pat reikalavimus, kaip ir komunistai, jau yra komunistinė arba komunistams simpatinga organizacija. Ji jau patenka po Mundt Bilių ir gali būti persekiojama.

Dabar įsivaizduokime. Komunistai jau seniai kovoja už lygias teises negaram, už panaikinimą „poll tax“ sistemos, už federalinį įstatymą prieš linčą. Arba komunistai kovoja už kainų kontrolę. Jie sako, kad darbininkams reikia algas pakelti. Arba kilo streikas ir komunistai remia streiką, agituoja už jį. Komunistai taipgi kovoja už taiką tarpe Amerikos ir Tarybų Sąjungos. Tuo būdu visos organizacijos bei darbo unijos, kurios tais visais arba vienu kuriuo tv klausimų laikosi tokios pat pozicijos, jos jau gali būti paskelbtos „komunistų fronto organizacijomis“ ir pagal Mundt Bilių persekiojamos.

Jeigu pastudijuosime darbo unijų, trečiosios partijos, liberališkų organizacijų protestus prieš šį bilių, tai surasime šitą pagrindinę priežastį, atseit, kad žmogus arba organizacija gali būti persekiojamas, baudžiamas ir teroruojamas ne pagal atliktus darbus, bet pagal asociaciją. Vienas valdininkas, vienas valstybės prokuroras paskelbės, kad tokia ir tokia organizacija yra „komunistų fronto“ organizacija, ir jau ji turi būti persekiojama pagal Mundt Bilių.

Tai toks yra šis bilius. Jis

yra pavojingas visoms organizacijoms, visai Amerikos demokratijai. Kai Grigaitis bando tai paneigti, jis sąmoningai veidmainiauja ir savo skaitytojus apgaudinėja.

Kaip pavojingas visiems šis bilius yra, labai gerai parodė New Yorko miesto majoras O'Dwyer. Jis nurodė, kad labai „gražiai“ Munto įstatymą galėtų kurioje vietoje įsigalėti Ku Kluks Klanai panaudoti prieš katalikus. Jie galėtų katalikus ir jų organizacijas paskelbti priešingus valstybei.

STREIKLAUŽIŠKA PROPAGANDA

„Jei paimsimė komercinę spaudą, tai surasime padidintą propagandą prieš streikus. Kiekvienas laikraštis susiranda savotišką formą ir pasiteisinimą kalbėti prieš streikus. Vieni tiesiog šaukia, kad streikai turi būti uždrausti. Kiti bando darbininkams įkalbėti, kad streikuoti jiems patiems neapsimoka.“

Bet visos tos propagandos tikslas vienas ir tas pats: sudemoralizuoti darbininkus, supjudyti juos vienus prieš kitus, pakenkti darbininkų kovoms už būklės pagerinimą, pasitarnauti samdytojams.

Paskutiniaisiais laikais jau ir SLA organas Tėvynė pradėjo sistematiškai neigti streikus, kaipo darbininkų priemonę būklės pagerinimui. Gegužės 21 dienos Tėvynėje jau randame įvedamąjį straipsnį tokiu pavadinimu: „Streikų pavojingumas valstybei“. Tai labai būdingas straipsnio pavadinimas. Tuoju skaitytojui duodama suprasti, kad tie, kurie streikuoja, yra valstybės priešai. SLA turi daug mainierių narių. Neseniai jie ilgai streikavo. Pagal Tėvynę, jie visi nusidėjo valstybei ir gerai, kad jų unija tapo nubausta už streiką!

Tėvynė savo streiklaužišką propagandą apmakuoja posakiu, kad „gyvenimo sąlygų pagerinimui darbininkams reikia pradėti kovoti kitu būdu.“ Girdi, „apsistojus ant esamų algų ir darbo netrukdam streiku, reikia daryti spaudimas valdžiai, kad tuojaus būtų pravedti įstatymai sureguliuoti pragyvenimo kainų. Pramonę gauti dideli pelnai turėtų būti apribuoti ir gautas perviršius turi eiti į valstybės žinioje esantį tinkamą senatvės pensijų ir darbe paliegiusių fondą.“

Koks tas Tėvynės redaktorius geras ir protingas! Atsižadėkite streikų ir darykite ant valdžios spaudimą. O jeigu tuo spaudimu

nieko nepasieksite, tai ba-daukite!

Argi darbo unijos neparodė didžiausios kantrybės? Argi mėnesių mėnesius jos nedarė ant valdžios spaudimo, kad pragyvenimo kainos būtų sureguliuotos? Bet ar buvo kas nors laimėta? Nieko. Kainos tebekyla, pelnai tebekyla, darbininkų būklė tebesunkėja. Pasirodo, kad to vieno „spaudimo“ nebeužtenka. Po nepaprasto pakankumo ir laukimo, darbo unijos pradeda imtis streiko priemonės pasiekimui savo teisingų reikalavimų. Čia pakyla Tėvynės redaktorius ir kartu su visais samdytojais užbliauna: „Streikai pavojingi valstybei!“

Tėvynės redaktorius eina dar toliau ir užgieda sekama:

„Esama tarptautinė padėtis reikalauja susirūpinti, kad nuolatiniai streikai nepakirstų mūsų šalį, kaip jie pakirsto Franciją prieš praeitą karą. Galės rasti tokių, kurie to sieks. Negalime stebėtis, jeigu valdžia griebėsi priemonių išvengti geležinkeliečių streiką ir darys žygius išvengti kitus būsimus streikus...“

Čia jau atvirai streikų laužymas giriamas ir teisinamas.

Dauguma SLA narių yra sunkaus darbo žmonės. Dauguma jų priklauso darbo unijoms. Bet jų Susivienijimo redaktorius, Susivienijimo narių pinigais užlaikomas, panaudoja jų pinigais leidžiamą laikraštį streiklaužiškai propagandai.

MENŠEVIKŲ SPAUDOS STREIKLAUŽIAVIMAS

Gegužės 20 dieną Naujienų vienos žinios antgalvis skamba: „Komunistams neskani pilulė“. Po jo su šiuo džiaugsmu rašoma:

Šiomis dienomis buvo pralaimėtas Caterpillar Tractor kompanijos darbininkų, Peoria mieste, streikas. Kompanija samdė 17,000 darbininkų.

Streiką iššaukė CIO Farm Equipment and Metal Workers unija. Unijos vadovybė dominuoja komunistiniai elementai.

Tai skaudus smūgis ir komunistams ir visai organizacijai. Bet tai ne viskas.

Taft-Hartley įstatymas reikalauja, kad unijų pareigūnai pasirašytų affidavitus, jog jie nėra komunistai. Farm Equipment unijos pareigūnai reikalavimą neįspildė.

• Bet ve, prieš pat streiką, buvo pravedtas Caterpillar darbininkų tarpe balsavimas klausimu, kuri unija turi juos atstovauti derybose su samdytojais. Darbo Santykių Taryba nepriėmė Farm Equipment unijos kandidatų. Reikia, iš unijos išsprūsta lokals priskaitęs net 17,000 asmenų. Tai yra kitas smūgis.

Kiek čia menševikų laikraščiu piktos džiaugsmo, kad septyniolika tūkstančių darbininkų pralaimėjo streiką! Kiek čia tam laikraščiu smaugimo, kad streiklaužiškas Taft-Hartley įstatymas, kurį seniai pasmerkė visos darbo unijos, tapo žiauriai panaudotas prieš organizuotus darbininkus!

Tai visa Naujienos skaito net vieni smūgiais komunistams. Tai esanti „komunistams neskani pilulė.“ Bet tai reikiia, kad

Nors Nacionalės Darbo Santykių Tarybos generalis patarėjas Denham pirmo, konvencijai Taft-Hartley aktą, patarė jo klausyti-prisilaukyti, tačiau unijos viršininkas Sal Hoffman vis vieną jam prisega „garbės delegato“ ženklą.

BALSAS NUSMERKTŲJŲ MIRTIN

Paskutiniaisiais laikais pradėjo iš Graikijos ateiti pranešimai apie masinį žudymą politinių kalinių. Tais žudymais visas pasaulis pasipiktino.

Tie žudymai padidėjo po to, kai kažin kas nužudė didelį valdžios šulą Ladas. Fašistinės valdžios kerštas tapo išlietas prieš tuos, kurie dar karu metu kovojo prieš hitlerininkus ir graikus kvailingus.

Šiomis dienomis Amerikinė Taryba dėl Demokratiškos Graikijos slaptai gavo atsišaukimą nuo politinių kalinių, kurie dar tebėstreiklaužiškai propagandai.

Atsišaukimą pasirašo trys kaliniai — George Gikas, John Tsoupidis ir Elias Emmanoli. Jie sako:

„Athenų valdžia pradėjo masinį žudymą kovotojų

prieš fašistus karo metu. Prieš tris metus mes buvo me nuteisti mirtin už tai, kad mes karo metu galbionome fašistinius įsiveržilius ir graikiškus kvailingus. Mes buvome to supratimo, kad po taip ilgo laiko jie mūsų nebežudys, bet perieitą savaitę šimtai mūsų buvo nužudyta. Mes šaukiames į visą civilizuoatą žmoniją atieiti pagalbom ir padaryti galą šitai masinei kriminalystei. Mes šaukiames į ju-nimis, kurie esate ištikimi Demokratiškos Graikijos draugai, kad panaudotumėte savo įtaką išgelbėjimui 1,500 mūsų, kurie teb-esame gyvi.“

Pradžioje fašistinė valdžia su pasididžiavimu skelbė masinį žudymą politinių kalinių. Dabar tai daro slaptai.

Bostono Apylinkei

Didysis Maynardo piknikas paramai dienrašč. Laisvės yra visų svarbiausias Massachusetts lietuvių uždavinys šiuo tarpu. To pikniko bilietai jau gatavi ir jau jie platintojų rankose. Platintojai yra prašomi ne-laikyti bilietų namie ant lentynos. Turėkite juos kišeniuje ir prie kiekvienos

darbininkų streiko pralaimėjimas yra laimėjimas naujieniečių, tai yra „menševikams skani pilulė.“

Naujienos tik gieda streiklaužišką visos reakcijos giesmę. Juk kaip tik tuo pasiteisinimu, kad komunistai esą užvaldė darbo unijas ir streikais kenkia Amerikos pramonei, buvo sugalvotas ir išleistas Taft-Hartley įstatymas ir dabar Kongresan yra įneštas Mundt-Nixon bilius. Tuo pilnai tiki menševikų spauda ir padeda reakcijai žingsnis po žingsnio įvesti Amerikoje fašizmą.

Visi ženklai rodo, kad dabartiniai streikai yra tiktai mažytės būsimųjų industrinių kovų kibirkštys, tiktai pradžia. Ruošiasi kovoms automobilių pramonės darbininkai, plieno darbininkai ir mainieriai. Samdytojai staugia, jog tai g-sas komunistų suokabis apsidirbti su „amerikine demokratija.“ Jiems dūdon pučia ir Naujienos.

progos pasiūlykite žmonėm nusipirkti.

Birželio mėnuo tai bus Bostono apylinkės lietuviams mobilizacijos mėnuo surengimui savo dienraščiu didžiojo pikniko. Kiekvienos organizacijos susirinkime, birželio mėnesį, dienotvarkyje turi būt Didysis Maynardo piknikas. Prie jo reikia rengtis, svarbiausia, su pasirėžimu reikia platinti pikniko įžangos bilietus.

Maynardo piknikas įvyks sekmadienį, 4-tą dieną liepos (July 4th). Svarbu ir tai įsitęmyti, jog ant rytojaus po pikniko, bus šventė, tai bus gera proga poilsiui.

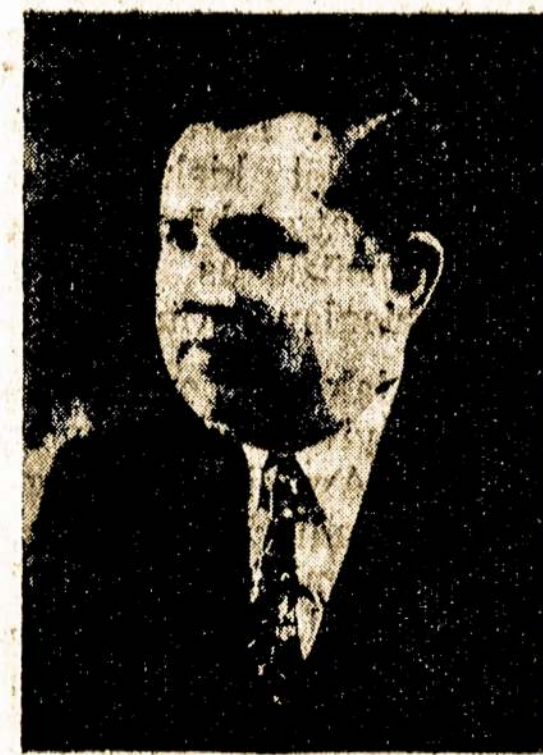
Visus Bostono apylinkės dienrašč. Laisvės skaitytojus širdingai kviečiame stoti į talką pikniko bilietų platiniui, prašome darbuotis, kad piknikas pavyktų.

Laisvės Administracija.

FILMAS APIE LIETUVIŲ LITERATŪROS DEKADĄ

Vilnius. — Kino operatoriai buvo dažni Maskvoje vykusių lietuvių literatūros vakarų svečiai, jie taip pat užfiksavo celuloido juostelėje dekadados dalyvų svečiavimąsi Maskvoje, jų susitikimus su šalies sostinės rašytojais, lietuviškos knygos parodą.

Apie pirmąją lietuvių literatūros dekadą bus paruoštas dokumentalis filmas.

POVILAS JATULIS miręs 1948 m. gegužės mėn. 9 dieną, Stoughton, Mass.

Darbo žmogus yra laimingas tada, kada galingas, o galingas tada, kada organizuotas ir apsišvietęs. Ar jau priklausote darbo žmonių reikalų ginančioje draugijoje? Ar gavote jai naujų narių?

MOTERŲ ŽINIOS

Kas nors iš mums mielų žmonių atidavė gyvybę už laisvę nuo fašizmo. Tačiau ateities laisvę ir taiką priklausys tikrai nuo gyvybių budrumo. Mobilizuokite žmones taikai užrašymu dienraščio Laisvės!

Lietuvė Iki 1892 Metų

Rašo DR. BALTRUŠAITIENĖ

Imant lietuvių socialie padėtį nuo pradžių imigravimo į Šiaurės Amerikos Jungtines Valstybes ji buvo nepavydėtina.

Josios ekonominė būklė buvo dar blogesnė, o politiniai ji buvo nulis (niekas).

Nereik grįžti į giliai praeitį, kad pažinti jos nuolankumą, pasidavimą ir vergavimą jos pačios vyrui. Gana atsigręžti į 25 metų praeitį ir dar į vėlesnį laiką prisistebėjimui į jos gyvenimą.

Pradedant su 1865 metais, kuomet viso lietuvių New Yorke buvo tiek, kad ant rankų pirštų galima suskaičiuoti, moterų nebuvo. 1866 metais Juozas Adomavičius iš Marijampolės apskrities, Strazdelių kaimo, atvyko į Ameriką su visa savo šeima — moterimi, trimis dukrelėmis ir vienu sūnumi. Jis, pardavęs ūkį, keliavo į Ameriką, nemanydamas grįžti atgal. Tai buvo pirmoji New Yorke apsigyvenusi šeima, šio straipsnio rašytojos motinos tėvai.

Adomavičiams nebuvo lemta sugrįžti į Lietuvą. Ji ilsisi New Yorke kapuose. Tėvukas mirė apie 1885 metais, močiutė — 1892 metais.

To laiko moteris ir jos vyras gyveno atsivertaisiais papročiais, kuriuose moters subjugacija — pavaldinystė buvo absoliutė — visuotina.

1872 metais atvyko į šią šalį tula Lucė ir birželio mėnesį 1873 metų sulaukė dukrelės vos spėjusi už Stalgio ištėkėti.

1872 metų pavasarį Magdalena, vyriausia Juozo Adomavičiaus dukrelė, ištėkėjo už Jono Tamošaitio iš Barzdų kaimo, Suvalkų gub. Sekančiais metais, 1873, per užgavėnes, gimė rašytoja šio straipsnio. Tai buvo pirmutinė mergaitė lietuvių tėvų gimusi New Yorke, — gal ir Amerikoje.

Kuomet motina Magdalena Tamošaitienė buvo augusi šioje šalyje ir drauga-

vusi su amerikiečiais, ji gerai kalbėjo angliškai. O tėvas Jonas Tamošaitis buvo gyvenęs Prancūzijoje, Anglijoje ir Skotijoje pirm atvyksiant į Ameriką, tai jų šeimyniniai papročiai skyrėsi nuo senosios kartos, atvykusių į šią šalį tiesiog iš kaimo. Vienok ir tai moteris negalėjo su vyru sulęgti. Vyras buvo galva.

Po 1873 metų imigracija kas metai didėjo, atėjo vyrai, bėgdami nuo vaiko. Dėl stokos šeimų buvo sunku jiems atrasti gaspadas apsigyvenimui, tad pas tas pirmąsias šeimas kaip įmanydami telkėsi gyventi.

Sunku buvo moterims, kurios turėjo gaspadas paversti į viešbučius noromis nenorbomis. Vyrai nepaisė — jie suėję baliavojo ir pasakos pasakojo, o moterys eidė, auklėjo ir skurdo. Vyras, paėmęs mokesį už darbą ir nuo įnamių, ponavo. Daugelis vyrų pasileido į girtuokliavimą, nesigriebė jokio kultūrinio dalyko. Moterims pasipriešinus prieš išnaudojimą ir vyro demoralizaciją, buvo paprasčia „bobą pamokyti.“ Ir taip į paprotį buvo įjėtas „pamokymas bobos“, kad retai buvo tokia šeima, kurioje nebūtų moteris skaudžiai apdaužyta laiku nuo laiko. Tili vyrai net sakydavo, kad „moteris daug paklusnesnė, kai gauna į kailį.“

Taip lietuvių vargo iki 1890 metų. Žinoma, kad tais metais nebuvo jokių permainingų jos stovyje, bet jau pradeda ledai senovės vergavimo laužyti, kuomet atidarė jai duris į narystę Lietuvių Mokslo Draugystė ant lygių pagrindu.

Ir nors ją išjuokė, ysaip grąsino ir baudė, jau nebesulaikomas buvo progreso ratas — moteris žengė pirmyn. Ir nuskriaustoji ėmė perskyras nuo nepakenčiamo vyro ir sutvarkė abelėnį savo stovį — tapo žmogumi.

Šeimininkėms

Šį Skyrių Veda E. V.

Mėsa su Ryžiais

Svaras sumaltos jautienos pusė svaro kiaulienos pora svogūnų biskis selerių šaukštukas druskos, kiek pipirų biskis „curry“ miltelių (mišinys kelių kvapsnių, stiprių prieskonių) vienas kiaušinis puodukas ryžių.

Išvirk ryžius tikrai su tiek vandens, kad būtų veik sausi. Kuomet išvirs, sudėk ryžius į išsviestuotą kepamą blėtą, pasūdyk. Paspirgink svogūną ir selerius svieste, supilk prie sumaltos mėsos, sumaišyk viską su mėsa ir sudėk ant viršaus ryžių. Ant viršaus mėsos apdėk plonomis riekutėmis lašiniuku. Kepk vidutiniai karštame pečiuje apie valandą laiko. Mėsa, jei nesuvalgysi ko-

Mrs. Ethel Shelley sėdėdama namie St. Louis mieste skaito apie Jungtinių Valstijų Aukščiausiojo Teismo nuosprendį, kuris patvarkė, kad joks federalis ar valstijos teismas neturi galios uždrausti negrams apsigyventi bile kurioje miesto dalyje. Nuosprendis atėjo Mrs. Shelley ir kitoms Detroito ir Washingtono negrų šeimoms padavus teismui prašymą.

ROCHESTER, N. Y.

Iš LLD Moterų 110 Kuopos Veikimo

Gegužės 12 d. įvyko susirinkimas. Dalyvavo daug draugių. Turėjome gyvas diskusijas apie šiuo dienų įvykius ir apie trečią partiją. Nutarta prisidėti, paremti Henry A. Wallace rinkimų kampanijai. Išleido paaukavom \$25 tam reikalui.

Buvo atėjusi delegatė nuo Amerikos Progresyvių Partijos. Kvietė dalyvauti posėdyje sutverti moterų komitetą, kuris darbuotųsi už taiką ir už Wallace'į prezidentus. Visos draugės sutiko dalyvauti ir pagelbėti pagal savo išgalę.

Gegužės 20 dieną buvo tam tikslui susauktas susirinkimas Gannett House, Courtland ir Temple Sts. Kalbėtoja buvo Mrs. Grace Lieman, New Yorke valstijos Women for Wallace pirminkė. Buvo ir vietinių kalbėtojų — dvasiškų, mokyklų principalų — vedėjų ir mokytojų.

Moterų, visokių tautų, prisirinko pilna svetainė. O kas svarbiausia, didžiama buvo jaunos merginos ir moterys. Jos statė klausimus, kaip geriau būtų galima priėti prie moterų, kad visas suorganizuoti į vieną grupę nežiūrint tautų ir spalvos veido, senas ir jaunas, kad visos iš vieno kovotų prieš karą, už taiką.

Mrs. Lieman labai gerai visus klausimus išaiškino. Susitvėrė komitetas iš vienuolikos moterų, visokių tautų. Iš lietuvių į komisiją Aukų Henry A. Wallace prezidentiniams rinkimams surinko \$110.56. Iki sekamo susirinkimo visos prižadėjo dar surinkti kitą šimtinę.

Po susirinkimo buvo arbatos ir visokių skaniausių „kukių“ nuo visokių tautų. Stalai mirgėjo gėlėmis ir gardumais. Savo gyvenime tokio įvairaus ir sykiu draugiško pažmonio nebuvau mačiusi.

Jei šilta, gana gera ir šalta valgyti, bet ryžius reikės atšildyti. Jei šildysi, tai šildyk svieste, bus skanus.

Dalyvės buvo iškviečiamos iš eilės, pasisakė, kokios tautos ir ką atstovavo. Visos pasižadėjo eiti po stubas ir kalbinti, kad balsuotų už Henry Wallace. Sėsnės moterys apsiėmė daboti vaikučius tu, kurios eis į susirinkimus arba po stubas.

Neapsakomas džiaugsmas, kad mūsų moterys taip progresuoja. Aš prašyčiau visas lietuves moteris, be skirtumų pažvalgu, stokime į darbą už taiką ir liuosybę kol dar ne per vėlu. Tai mūsų visų pareiga, nes mus visas paliečia šie svarbūs klausimai. Darbai jau visur mažėja. Daug atleidžia darbininkų iš visokių industrijų, prie šapų jau stovi eilės darbo ieškančių. O brangumas pragyvenimo reikmenų didelis ir kainos dar vis kyla aukštin. Ateina rinkimai, gerai apsižiūrėkime, už ką balsuoti.

Zmonių priešai jau kala visiemis geležiniais pančiais, tad visi budėkime jų išvengt.

Draugai F. J. Konteniai apleidė Rochesterį, nusirinko gražią užėgą Palmira, N. Y. Draugė Kontenienė buvo moterų kuopos išdinkė ir gera veikėja, F. Kontenis buvo LLD 50-tos kuopos išdinkas. Mums labai gaila išleisti gerus draugus, kurie taip daug darbavosi darbinikiškiems reikalams.

Išvažiuodami iš miesto dd. Konteniai paliko daug drapanų ir visokių daiktų, padėvėtu ir naujų. Mes padarome bazarą arba išpardavimą varžytinėmis (auction), gautus pinigus skiriamam prezidentiniams rinkimams.

Nauja išdinke išrinkome d. V. Bullienę. Draugė E. Čerėšienė atsisakė iš užrašų raštininkės, jos vietoje išrinkome K. Zemaitienę. Mes veliname naujoms viršininkėms geriausias kloties pasidarbuoti moterų kuopai.

Govom dvi naujas nares į kuopą. Įstoj draugų Laibelų duklė Onutė Beganskienė, jauna narė. Mums

Lietuvos Moterys

Lietuvos Moteris — Aktyvus Socialistinės Statybos Dalyvis Savo Tėvynėje

Rašo T. RAČKAUSKAITĖ-VENCLOVIENĖ

Buržuazijos viešpatavimo laikais Lietuvos moters vaizdas liūdnas ir vertas pasigailejimo. Per istisus amžius, buvusi užguita ir slėgiama, aprėkiama ir išnaudojama ji gyveno uždarą savo šeimos gyvenimą. Ją varžė dvigubi varžtai — kapitalo ir prietarų.

Drįsusioms siekti šviesos, prasimušti į gyvenimą tekdamo pačioje pradžioje sutikti pasityčiojimus ir pasipriešinimą.

Vargingas ir skurdus buvo kaimo moters gyvenimas. Valstietė galvojo, kad jos gyvenimas toks ir liks visada — tamsus ir beprošvaisės. Visą dieną plūša ir vargsta, vaikų pilna troba, valdžia jais nesirūpina, jie apilyšę ir alkani. Eina pradžioje pas turtingus kaimynus piemenauti, paskui bernauči. Mokslo vaikams neduosi — vargas ir tamsa. Reakingoji dvasininkija supa moterį prietarų migla.

Lietuvos darbininkė slėgė nepakeliamas darbas, nuolat persekiojo krizės ir nedarbo smėkla, baugino neiškus rytojus. Darbininkė — mašinos sraigtelis. Jai uždrausta galvoti. Jei ji galvoja — ji sėdi kalėjime. Juo tamsesnė darbininkė, tuo fabrikantui geriau ir patogiau.

Buržuazinėje Lietuvoje nemaža moterų — nezymių raštininkių, saskaitininkių, masininkių, saskaitininkių. Jai nepatikimas joks atsakingas darbas. Jos psichikoje daug vergiškumo žymių. Daugelis moterų, jei joms nepavykdavo „gerai ištėkėti“ laiko savo gyvenimui esantį nelaimingą ir žuvusį — kito atsparos taško nesurado. Ir tikrai, buržuaziniais laikais moters ateities perspektyvos buvo neaiškios.

Studijuoti atvažiuoja turtingų ūkininkų dukrelės. Tai taisyklė. Išimtyms labai nezymios. Jos apsvaigsta Kauno „Laisvės alėjos“ vitrinų puošnumu, nori kaip galima greičiau pasidaryti panašios į miesto pannels, mokslas jų nedomina. Ir joms svarbu gerai ištėkėti. Tada visai kitas gyvenimas! Jos žino, kad pinigas — viskas. O mokyti? Kam? Kad paskui vėl grįžtum į kaimą. Į purviną tamsų kaimą mokytojauti — niekada! Vokiški ir amerikoniški filmai dar labiau apsuiko toms mergaitėms galvas, avantiūrinų filmų „žvaigždės“ tampa jų svajone ir tikslu. Kiekviena nori kuo nors panešėti į pasirinktąją mylimą „žvaigždę.“ Koks pasigailejimo

linksma, kad jaunos draugės pagelbės mums darbuotis. Kita nauja narė yra Ela Gendrenienė, kuri visada lanko mūsų parengimus ir aukoja maisto. Bravo, draugutės, kad stojate į veikimą. Mes jūsų su meile laukiame — daugiau, geriau.

L. Bekešienė.

vertas žmogaus vaizdas! Kokia dvasinė ubagystė!

Ir taip, buržuazinėje Lietuvoje buvo nemaža ponučių, kurios mokėjo „skoniškai“ (netaisyklingai vartodavo žodį „skoningai“) apsiengti, bėgiodavo po „salionus“, pirkdamos „tikrus“ Vienos ir Paryžiaus modelius, mokėdamos nežmoniškas kainas, tuo pridėdamos prie kasų apitplešimų, mlžiniškų pinigų išelkvojimų. Tai buvo dykaduonės moterys, tikros „inteligentės“ (pagal rūbų pačios sprendavo ir apie kitų žmonių inteligentiškumą).

Tuo tarpu buvo ir kita moteris. Tai buvo siekianti mokslo, darbininko ir pažangaus ūkininko bei inteligento duklė, ištėkanti bebažnyčios, biviliškai — horribile dietu! iš meilės užnegaunančio darbo pažangaus studento, arba daugiausia vaikė motina, per dienu dienas vargstanti kokiame nors fabrike, kitų išnaudojama ir ujama. Masės „nekonistiškai“ apsiengusių moterų svajonoje apie kitokią Lietuvą, apie kitokį savo ir savo vaikų gyvenimą, svajonoje, kovojo ir laimėjo.

Tarybų valdžia joms atvėrė plačiuosius akiračius ir galimumus, pažadino jų gražiuosius proto ir sielos troškimus. Ji apgaubė išlaisvinimą iš amžinai traukiančių priespaudos moterį jautriu rūpestingumu, apdraudė motinos ir vaiko sveikatingumą, suteikė jai visapusišką paramą darbe, padarė ją pirmuose jos, kaip lygiateisio piliečio, žingsniuose.

Tarybų valdžia suteikė Lietuvos moterims nematytas galimybes dalyvauti valstybiniam ir visuomeniniame gyvenime, visose ūkinėse ir kultūrinėse stovybos srityse. Tarybinė moteris jau nebe vergė, ne pastumdėlė, ji žengia koją kojon su vyru, ji kuria naują gyvenimą, ji yra aktyvus socialistinės statybos dalyvis. Ji gali vystyti savo gabumus ir panaudoti savo sugebėjimus ten, kur buržuazinės santvarkos sąlygomis jai buvo neįmanoma.

Ne daug laiko praėjo nuo tarybų valdžios įsikūrimo Lietuvoje, bet Lietuvos liaudis jau turi teisę didžiutis šlovingais savo dukterų vardais, kurios vienodai gerai pasirodo kaip darbininkės, kaip organizatorės ir kaip visuomeninės veikėjos.

Vokiškieji okupantai atėmė Lietuvos moteriai visas didžiusias teises, kurias jai davė tarybų valdžia. Bet Lietuvos moteris nesutaukė su niūriu likimu, kurį jai ruošė hitlerininkai, ir visomis jėgomis kovojo su okupantais. Daug lietuvių moterų išėjo į partizanų būrius, daugelis padėjo liaudies gynėjams.

Visa Lietuvos liaudis gerbia Tarybų Sąjungos

Didvyrės Marytės Melnikaitės atmintį, kurios šlovingi žygiai jamžinti mylimos lietuvių poetės Salomėjos Nėries poemoje, kompozitoriaus A. Klenickio kantatoje ir, neseniai pasirodžiusiame filme „Marytė.“ Nevystanėia šlove apgaubta valstietė Marija Divonienė — partizanė ryšininė — dešimties vaikų motina, suteikusi vokiškiosios okupacijos laikais didelę paramą lietuviškiems partizanams. Dabar Marija Divonienė — Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos naarys, Aukštadvario valsčiaus Tarybos naarys, taip pat gerai susitvarko su valstybinio gyvenimo uždaviniais, kaip anksčiau su atsakingais, gyvybei pavojingais, partizanų paveldimais.

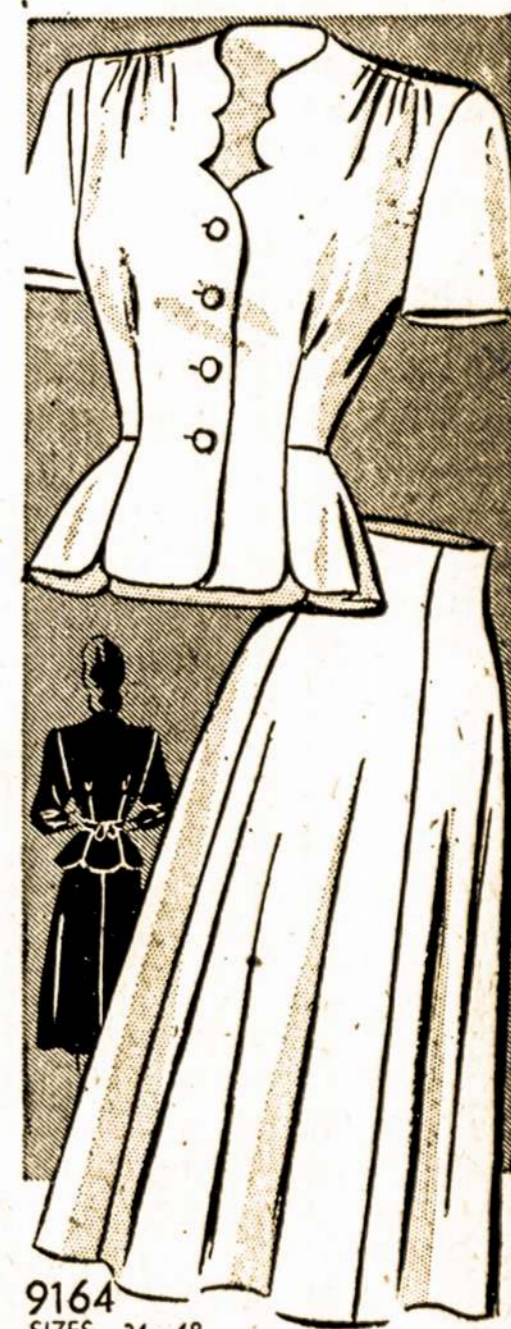
Simtai lietuvių moterų savo noru, su ginklu rankoje kovojo prieš vokiškuosius okupantus lietuviškajame Tarybinės Armijos junginyje. Visoje Tarybų Sąjungoje pagarsėjo narsi ryšininė Birutė Karosienė, atsisakiusi palikti kovos lauką, nepaisant sunkaus suželdimo ir žuvusi didvyrės mirtimi; narsi ir taikli kulkosvaidininkė, trijų „Slovės“ ordinų kavaliere — Danutė Stanelienė; santonarės Zosė Didenaitė ir Onutė Vilkevičiūtė, išnešios ant savo pečių iš kovos lauko daugiau kaip po 60 sužeistųjų; garvežių mašinistė Emilija Reišytė, apdovanojta Raudonosios Žvaigždės ordinu už nepaprastą drąsą, ir daug kitų šlovingų moterų — karių.

Viename tikta Viliūjė dabar dirba daugiau kaip 100 Lietuvos moterų, apdovanotų ordiniais ir medaliais už didvyriškumą, kuri jos parodė Didžiojo Tėvynės karo metais.

(Pabaiga sekamoje skyriaus laidoje)

Žuvis, keptos pupelės, sūris, kiaušiniai gali pavaduoti mėšą kelis kartus per savaitę.

Today's Pattern

9164 SIZES 34-48

Užsakymą, su 25 centais, siųskite: Amelia Burba, 427 Lorimer St., Brooklyn 6, N. Y.

3 pusl.—Laisvė (Liberty, Lith. Daily)— Treč., Geguž. 26, 1948

Kay Christopher modeliuoja naujausios mados maudyklinį kostiumą.

PARYŽIAUS ŽLUGIMAS

3-30-48

48

Istorinė Apysaka

Vertė K. BARTKUS

(Tęsa)

Tessa sukikeno:

— Šešių dešimtų metų nekalta mergelė — nepaprastas dalykas! Beje...

Jis papasakojo nepadorų anekdotą. Viaras nuraužo ir išėjo. Staiga iš tabokos dūmų išplaukė Fuže. Žvilgtėjęs į jo akinius ir barzdėlę (Fuže visu kuo norėjo būti panašus į praėjusio šimtmečio radikalus, "kiure rijikus"), Tessa iš karto prisiminė pagrobtoji dokumentą. O Fuže tiesiai paklausė:

— Kada tu supažindinsi komisiją su Grandelio byla?

Tessa skėstelėjo rankomis:

— Argi galima kirsti iš peties?... Reikia gerai apgalvoti. Aš pasikalbėsiu su Erijo. Dabar reikia būti dvigubai atsargiems, nes visos tarpinės grupės gali stoti prieš mus.

Fuže nenusileido:

— Dešinieji vistiek mūsų neapkenčia. O kairėje mes neturime priešų. Be to, šis reikalas ne partinis, o valstybinis. Tu supranti: vals-ty-binis? Jei Breteilis sąžiningas žmogus, jis pirmas privalo išmesti Grandelį. Juk Grandelis — paprastas vokiečių šnipas. Ar tu skaitai "Paris midi"? Telegrama iš Berlyno... Toji "vargšų sudetų" priespauda" gali baigtis žygiu į Strasburgą. Aš nepažįstu, kad tokiu laiku "penktosios kolonos" atstovas...

— Kam karščiuotis? Mes ne Ispanijoje, pas mus ginčai baigiasi ne skerdynėmis. Nusiramink! Aš senesnis ir labiau patyręs. Kai ateis laikas, aš pats ištrauksiu tą popiergalį. Tu atleisk man, aš privalau pasikalbėti su Daladje...

Tessa skubėjo pasislėpti nuo įkyraus Fuže. Tačiau mintis apie prapuolusį dokumentą daugiau nebepalik jo. Aišku, reikalą galima užgniauti. Jis pasakytų Fuže, kad dokumentą pasiuntė ekspertų, o paskui viską suversti ekspertams arba Antrajam Biurui — tenai Tessa bičiuliai, jie nuslėptų... Galima paprastai atsisakyti duoti Fuže paaiškinimų, tvirtinti, kad dokumentas suklustotas, išskirti frakcijų pasitikėjimo klausimą. Reikalas menkas. Ar ne vistiek, kokie Grandelio išmintai? Gana puritonizmo! Laikas imtis rimtos politikos...

Vis dėlto Tessa nenustojo galvojęs apie kvailą popiergalį. Jis nepajėgė išaiškinti sau paslaptingo dingimo. O ką, jeigu jį seka Viaro agentai arba, dar blogiau, Denizos bičiuliai? Tessa susitraukė. Komunistai jam buvo begėdžiai nusikaltėliai, pasiryžę viskam. Jie gali suvilioti Tessa ir išsiųsti jį į Maskvą... Nejaugi komunistai?...

Namie jis bandė nusiraminti, sėdo prie darbo. Dar kartą atidžiai peržiūrėjo bylos turinį; atsirado kitu stebuklo viltis — gal dokumentas jau savo vietoje?... Tačiau prapuolusio lapelio nebuvo. Tessa pradėjo studijuoti Prahos pasiuntinio raportus. Jis seniai buvo nusprendęs, kad dėl sudetų galima su Hitleriu susitarti. Jis sakė draugams: "Suprantama, Karlsbadas — puikus kurortas, bet mane domina Viši likimas."

Iš miegamojo pasigirdo aimana. Metęs darbą, Tessa nuėjo pas žmoną. Amali šnabždėjo:

— Atleisk... Man pasidarė labai baisu... Aš dabar greitai mirsiu. Kas bus su Liusjenu?...

Tessa pažiūrėjo į jos baltą, bekrąujį veidą ir emė įkalbinėti:

— Pasveik. Būtinai pasveiksi. Visi gydytojai taip sako. Mudu greitai važiuosime į Vitelį. Būtinai...

Amali galvojo ne apie save, bet apie savo meilę: apie rudaplaukį paklydusį sūnų.

— Sakyk, kas bus su Liusjenu?...

— Jis ne mažutis. Išsikurs... Tau negalima jaudintis.

Kai jis grįžo į kabinetą, iš ten išėjo Liusjenas. Jie susitiko tarpdury. Tuojau kažkas dingtelėjo Tessa: dokumentą pavogė Liusjenas. Ne vieną kartą jis buvo užtikęs sūnų savo kabinete. Tas sutrikęs paaiškino, kad degtukų arba vakarinio laikraščio. Dabar suprantama... Taip, toks viską gali padaryti...

Tessa įbėgo į Liusjeno kambarį. Ant stalo gulėjo arklių fotografijos, ilga mo-

teriška pirštinė, revolveris. Tessa atsisėdo sofoje, delnu nusišluostė drėgną veidą ir tyliai paklausė:

— Liusjenai, ar tu paėmei Grandelio laišką?

Liusjenas tylėjo. Tuomet Tessa ne savo balsu suriko:

— Vokiečiams dirbi?

Liusjenas pribėgo prie tėvo, iškėlęs ranką, paskui atšoko ir sumurmėjo:

— Nieksas!

Šis nenaudėlis dar įžeidinėja tėvą. Tessa vos ištarė:

— Išsinešdink!

Jis grįžo į savo kambarį; girdėjo, kaip Liusjenas atsisveikino su motina; Amali kukčiojo. Dabar viskas baigta! Kuriam galui jam ministro portfelis? Dukrė išėjo. Sūnų jis pats išvarė. Jo sūnus šnipas! Tessa pagailo savęs; jis ilgai nuliūdes šniurkštė. O iš miegamojo buvo girdėti Amali rauda. Tessa nuėjo pas ją, atsisėdo ant lovos.

— Mamyte, (taip jis vadindavo ją, kai būdavo susijaudinęs) štai mudu ir vieni...

— Už ką tu jį išvarei? Jis išdidus. Dabar jis jokiu būdu nebeįs.

— Aš jo ir neišleisiu. Tu žinai, ką jis veikia? Jis šnipas. Jis dirba vokiečiams.

Tessa visuomet žinojo, kad jo žmona paika ir tamsuolė, bet vis dėlto sumišo, išgirdęs jos atsakymą:

— Aš tau sakiau, kad politika — šlykštus dalykas. Tai tu išmokei Liusjeną. Argi tu nešaukei, kad su vokiečiais galima susitarti, kad Hitleris geresnis už Terezą?

— Nutilk! Aš nenoriu to girdėti... Liusjenas ne diplomatas, bet šnipas. Ar tu nesupranti skirtumo?

Tessa ir be šito jau buvo susinervinęs; trenkęs duris, jis išėjo į kabinetą. Ilgai vaikščiojo iš kampo į kampa, kartodamas: "Šnipas. Parsidavėlis. Nieksas." Pailsęs atsisėdo į krėslą. Reikia viską apgalvoti. Jeigu Liusjeną pasiuntė dokumento, tai — rimtas reikalas. Vadinasi, Grandelis tikrai įpaimotas... Bet dabar dokumentas žuvs. Įrodymų nėra. Papasakoti apie vagystę? Bet tuo pasodintų į kalėjimą Liusjeną. Amali nepakeltų smūgio. O ką išloš Tessa? Geras Prancūzijos gelbėtojas, kurio sūnus šnipas! Ne, apie vagystę — nė žodžio. Fuže teks pasakyti, kad dokumentas netikras. O kas bus su Grandeliu?... Šnipas Deputatų Palatoje — tai vis dėlto negirdėta! Bet Tessa neturi jokių įrodymų. Palaikydama Fuže versiją, jis tik įsigytų priešų dešiniųjų tarpe. Be to, blaiviai svarstant, net jei Grandelis — vokiečių agentas, kokios žalos jis gali atnešti Prancūzijai? Į karo komisiją jis neįeina. Vokiečiai, tikriausiai, turi dešimtis tūkstančių šnipų... Vienu daugiau... Iš viso, tą privalo sekti Antrojo Biuro ponai, o ne Tessa. Visą pasvėręs, Tessa nusprendė bylą palaidoti: Liusjeną jis išvarė, kaip dykūną ir nepataisomą girtuoklį.

Jis grįžo pas Amali.

— Apie špionažą tu niekam nekalbėk, tai nesąmonė, aš pasikarščiauju. Bet man vėl atnešė ju vekselius. Be to, jis mane įžeidė. Tu gali jam nusiųsti pinigų, bet čia jis neprivalo vaikščioti. Labanaktis!

Tessa atsigulė kabinete. Jis užgesino šviesą ir, gulėdamas neužsimerkęs, galvojo apie savo nevykusį gyvenimą. Kaip visuomet, mintys grįžo prie Denizos. Pirmą kartą Tessa pagalvojo: o gal ji ir teisi? Ji išėjo iš prakeikto mirusio namo. Kas jai tėvas? Ji samprotauja vaikšči, nesupranta, kas yra teismas. Tessa gindavo žmogžudžius, surasdavo alibi, vedavo nepataisomų apgavikų bylas. Tai šventa jo amato teisė. Tačiau Denizai jis melagis; nesvarios sąžinės žmogus. Ji nesupranta ir politikos. Jis žaidė sudėtingą žaidimą, draugavo su Breteiliu, šypsojosi Viarui. Visa tai būtina, norint išgelbėti Prancūziją. Tačiau, aišku, tai baurus darbas. Ir štai Deniza pasipiktino. Paliko tėvą su ju nesuprantamu, tamsiu gyvenimu, prietarinę motiną, brolių, kurių pasirodė esąs šnipas. Deniza dora, nesutaikoma...

(Bus daugiau)

DETROITO ŽINIOS

DEBATAI, TEISMAS, AR KOMEDIJA?

Pabėgėliai Dar Syki Pabėgo

Detrote buvo norėta su rengt debatus su pabėgėliais Tarybinės Lietuvos klausimais. Mat, kaip jau pirmiau buvo pranešta, pabėgėlis A. Tolis kalbėdamas Detroito pasakojė, kad per mūsų radiją skelbiamos žinios iš Tarybinės Lietuvos esančios neteisingos, melagingos, ir tt., ir sakė, kad jis apsiimtu debatuoti ir prirodyt, kad "ka skelbia Masytė per radiją, ir ką rašo bolševikų laikraščiai, yra neteisybė." Bet kuomet mes, t. y. aš ir Lietuvių Literatūros Draugijos 52-ros kuopos komisija, pakvietėm juos su rengt viešus ir rimtus debatus apie Lietuvą, tai ponai pabėgėliai pabėgo nuo debatų. Išsyk ponas Tolis pasižadėjo debatuoti, ir debatų surengimą pavedė taip vadinamam Detroito Lietuvių Organizacijų Centru. Mes pradėjome kviegti jų Centro valdybą susitarimui. Bet ponai pabėgėliai apsižiūrėjo, kad viešuose debatuose jis prakšis ir patys save nusimaskuos, tai nuo debatų pabėgo, ir paskelbė "Drauge" ir "Naujiuose", kad jie vieni rengs "teismą Lietuvos okupantui." Juos pasekė ir vadinamas Ljet. Org. Centras, ir atsisakė rengt viešus debatus.

Pažįstu to Centro valdybos narius gerb. Medonį ir Simonį. Rodosi, jie yra rimti žmonės, bet kodėl jie paklausė kerštu prytinkusių prieš Lietuvą pabėgėlių? Jie visi užmiršo, kaip jie sako, "neteisingas" žinias apie Lietuvą, užmiršo mūsų radio programą, apie kurias pabėgėlis Tolis prasišiepė, ir tik rengs "teismą." Teisma, kam, prieš ką, ką jie pasodins kaltinamųjų suole? Jų rengiama komedija (sorkės) nieko bendro nei panašumo neturi su viešais debatais. Jie labiau sia bijojo susirinkusios publikos nuosprendžio. Jie bijo žmonių, jie paprąžė nesiskaityt su žmonių valia ir pageidavimais. Telefonu pasikalbant su jais (vienas iš jų tai pabėgėlis ponas Dambrauskas) — sakė, kad "po diskusijų negalima ir nereikia tokių dalykų leist publikai nubalsuoti." Todėl jie rengs "teismą," ir "teisėjais" bus paskirti tokie asmenys, kurie akylai tiki nacių propagandai, ir jie išnės nuosprendį, ir gal "pakars" ar "sušaudys" Lietuvos "okupantą." Tai bus komedija, kokią galės surengt savo poniškų vietų Lietuvoje neteikę pabėgėliai. Tik pamanykite: nei Svienynty Amerikos Valstijų, nei Anglijos ar Prancūzijos valdžios nerengia jokių teismų jokiai okupantui, bet rengs ponai pabėgėliai! Jie nori būti gudresniais ir už mūsų šalies valdžią!

Ar Lietuva Okupuota?

Okupuota šalis būna tada, kai svietimos šalies kariuomenė įsiveržia ton valstybėn, įsteigia savo karišką valdžią ir tvarką, panašiai kaip dabar yra Vokietijoje. Ar Lietuvoje dabar yra rusų kariška valdžia? Ne, nėra! Tą turėtų žinoti ponai pabėgėliai ir visi kiti pro-naciški elementai. Bet jie vistiek rėkia, kad "Lietuva okupuota." Tai kas gi ją okupavo? Ponai pabėgėliai prisimena tuos gerus laikus Lietuvoje, kai jie tarnavo naciams, ir kai Raudonoji Armija vijo vokiškus nacių iš Lietuvos, ir sykiu ir jiems reikėjo bėgt pas Hitlerį. Tai jie ir dabar tebesapnuoja apie tą "okupaciją." Visi žino, kad kai Lietuva buvo apvalyta nuo vokiškų nacių ir jų lietuviškų bendradarbių fašistų, Raudonoji Armija pasitraukė, susiorganizavo pačių lietuvių valdžia, buvo balsavimai, Lietuvos piliečiai išrinko Seimą (arba kitaip — parlamentą). Lietuvoje ne kariška, bet civilinė valdžia. Tai kur toji oku-

pacija? Ponai pabėgėliai ir kiti pro-naciškai atskoko, kad Lietuvą vistiek okupavo Pa-lockis, Gedvilas, Sniečkus ir kiti "raudonieji." Tai taip pabėgėliai supranta. Okupacija. Suminėti asmenys yra Lietuvos piliečiai, jie ten gyvena, juos žmonės išrinko ir pavedė tvarkyt visus šalies reikalus. Jei pabėgėliai ir to nežino, tai jie nieko nežino, nes jie su vokiečių armija pabėgo pas Hitlerį, ir dabar tūli jau net atibaladojo Amerikon, ton Amerikon, prieš kurią jie kariavo būdami su naciiais Lietuvoje. Mes, Amerikos piliečiai, dėjom visas pastangas, kad Amerika laimėtų karą prieš vokiškus nacių ir Italijos fašistus, o jie padėjo naciams kariaut prieš Ameriką, ir dabar atvykę Amerikon rengs "teismus" prieš tuos, kurie sutriušino Hitlerio armijas ir išvijo iš Lietuvos. Pabėgėliai norėjo, kad Lietuva būtų Hitlerio "Ostlandas," o jie būtų tarnavę Hitleriui ir jodinėję ant Lietuvos piliečių. Jei jie surengs tas komedijas ("teismus"), tai "teismai" bus sykiu ir prieš Amerikos valdžią, nes Ameriką sykiu su Sovietų Sąjunga kariavo prieš Hitlerį ir dabar turi okupavus dalį Vokietijos. Tai "geras" pasitarnavimas Amerikai, kurioje jie rado sau prieglaudą.

"Nematė" Okupacijos

Kai smetonininkai nakties laike su revolveriais užpuolė liaudininkų — socialdemokratų teistą valdžią, ją nuvertė ir paskalbė savo diktatūrą, tuomet pro-naciškai "nematė" okupacijos, nerengė ir nerengia teismų. Ir kai smetonininkai, nuvertę liaudininkų — socialdemokratų valdžią, tuojau Kaune sušaudė keturius nekaltus darbininkus (Požėlą, Ciornį, Greifenbergerį ir Giėdri), kai šaudė Suvalkijos valstiečius, ir visi kalėjimai buvo perpildyti politiniais kalėjais, tuomet pro-naciškai "nematė" teroro nei okupacijos Lietuvoje. Kai Hitlerio galvariečiai naciškai okupavo Lietuvą, žudė Lietuvos piliečius, gyvus degino krematorijose, masiniai žudė ir dar gyvus šaukiančius pagelbos ir pasigailėjimo vertė į iškastus griovius, o kitus vežė Vokietijon katorginiais darbams dirbti, tai ir tuomet lietuviški pro-naciškai "nematė" teroro nei okupacijos, nerengė teismų prieš Hitlerio žmogžudžius ir dabar nerengia. Jie pamatė "okupaciją," kai Lietuvos ponai neteko savo dvarų ir palocių, kaip įvairūs ponaičiai valdininkai lekeruotais batais neteko savo šiltų vietų, nebegali valdyt biedniokų ir jų išnaudoti, ir kai dvarų žemė likosi išdalinta bežemiams ir mažažemiams valstiečiams, ir tt., tai dabar jiems "teroras" ir "okupacija" Lietuvoje. O Lietuvos žmonės gyvena, dirbaujami, ir visai nepaiso pabėgėlių ir jokių pro-nacių šauksmų. Kunigų "Draugas" ir vadinamų socialistų "Naujiuose" talpina tas visas tiradas, ir vis puola Masytę.

Ar Mes Dalyvausime Jų Komedijoje?

Atsakymas trumpas ir aiškus — ne. Jie nenorėjo viešų debatų, tai su komedijomis mes neužsiimame. Nei aš, nei LLD 52-ros kuopos komisija, Radio Kliubas, nei kas nors kiti nedalyvaus jų surengtame jomarke. Tokius jomarkus gali rengt, kad tik jiems patinka.

Tiesa, kaip buvo paskelbta "Drauge" ir "Naujiuose," jie yra "mielaširdingi" ir duoda mums progą dalyvauti jų jomarke ("teisme"), ir ginti Lietuvos "okupantą," suprantama, Staliną ir rusų armiją, kurių Lietuvoje nėra. Jei jie turėtų sveikus protus, tai nebūtų tokie naivūs žmonės. Jie turėtų žinoti, kad mes esame Amerikos piliečiai, ir nesikišam į jokių svietimos šalies reikalus. Lietuvos valdžia ir

tvarka, tai pačių Lietuvos žmonių reikalas.

Jie turėjo suprasti, kad debatų negalima pakeist vienos pusės "teismu," ir kad iš to "teismo" išeis tik išpuštas burbulas. Pagaliau, jie turėtų žinoti, kad žinios patiekiamos per radiją negali būti išgalvotos, bet paimtos iš tam tikrų šaltinių, ir jei būtų buvę debatai, man būtų buvę nesunku prirodyt jų teisingumą ir iš kur jos paimtos.

Bet pasirodė, kad ponai pabėgėliai nieko nesupranta nei apie radiją, nei apie debatus; jie tokių dalykų savo gyvenime neturėjo, todėl pabėgo nuo debatų, ir rengs komediją. Tai tikri juokdariai, ir sykiu bailiai! Adv. Stephanie Masytė.

Elizabeth, N. J.

Masinis Wallace Mitingas
Union County Wallace Committee ir Elizabeth Independent Citizens League rengia masinį mitingą, kuriame kalbės Eugene Connolly, Amerikos Darbo Partijos kaunsilmanas New Yorko miesto ir James Imbrie, kandidatas į Jungtinių Valstijų senatą iš New Jersey valstijos.
Mitingas įvyks gegužės 26, 1948, 8 val. vak., Scott Hall, 32 West Scott Place, priešais senos nugriautos City Hall.
Kviečia visus Union County Wallace Comm ir Eliz. Ind. Citizens League.
Įžanga (su-taksais) 60 centų.

Montello, Mass.

Gegužės 7 d. atsibuvo prkalbos, kurias surengė Lietuvių Literatūros Draugijos 7-tasis apskritis ir LLD 6 kuopą. Įvyko Lietuvių Tautiška-me Name. Pirmininkavo St. Baronas, kalbėjo Jonas Siurbas, LDS Centro Sekretorius iš Brooklyno.

Publikos susirinko nedaug. Kalbėtojas pasakė gerą prkalbą bėgamaisiais klausimais. Po prkalbų buvo klausimų, į kuriuos kalbėtojas teisingai atsakinėjo.

Padėgimui lėšų buvo renkamos aukos. Aukavo sekamai; Po \$1: G. Šimaitis, Anna Balčiūnas ir Kazlauskas; po 50 centų: K. Merkeliene, K. Zlatkienė ir Čeraska. Smulkiau surinkta \$3.10. Viso \$7.60.

Pastaruoju laiku mirė sekmami lietuviai: Teodoras Sevelskis, Frank Grigaitis, Peteris Stankus, buvęs seniausias mūsų miestelyje muzikantas. Kaimyniniuose miesteliuose mirė: Tamošius Rimkus, farmervs. Holbrooke; Sofija Aukštikalnis — Middleboro, taipgi farmerka.

Stoughtone mirė lietuvių visuomenininkas vaistininkas Povilas Jatulis. Velionis buvo geros širdies ir nuosirdus lietuvis. Visuomet pas jį gaudavo teisingą patarimą ir gyduolių reikale patarnavimą.
Zolynas.

MONTELLO, MASS.
Pirmas Didelis Trijų Dienų
PIKNIKAS
RENGIA LIETUVIŲ TAUTIŠKAS NAMAS
SAVAME PARKE, ant Keswick Rd., prie Winter St.
GEGUŽES 29, prasidės 7.30 val. vak.
Bus gerų valgių, gėrimų, žaishų ir muzikališka programa, tėtis iki vėlumos.
GEGUŽES 30, piknikas prasidės nuo 1 val. diena
Bus muzikališka programa, kalbės miesto viršininkai, sportas, dainos.
GEGUŽES 31, piknikas prasidės 1 val. diena
Šokiai 4 val. Tėtis iki vėlumos. — Įžanga veltui.
Visus-užkviečia Rengimo Komitetas.

Dienraščio Laisvės
PIKNIKAI
Išitėmykite datas ir vietas kur įvyksta mūsų didžiosios vasarinės iškilmės.
BALTIMORE, BIRŽELIO 13 JUNE
Kardash's Park, Evergreen
BROOKLYN, LIEPOS 4 JULY
Clinton Park, Maspeth, L. I., N. Y.

Bostono Apylinkė
MAYNARD, MASS., LIEPOS 4 JULY
Vose Pavilion Park
Ant rytojaus po šių piknikų bus šventa, Nepri gulmybės Paskelbimo šventė. Proga būsais važiuoti į piknikus iš toliau.

PHILADELPHIA, PA., RUGS. 5 SEPT.
CRESCENT PICNIC GROUNDS
56 Cornell Avenue, Gloucester Heights, N. J.
WATERBURY, CONN., RUGS. 5 Sept.
Lietuvių Parke, Chestnut Hill Rd.
(Už Lakewood Ežero)

CHICAGOS ŽINIOS

Iš Stakjardų Streiko Kovos Lauko

Prasidėjo vėl pasitarimai UPW atstovų su skerdyklų atstovais. Pikietas visur buvo skaitlingas visą dieną, ir masinio pobūdžio.

Prie Wilson & Co., 42nd ir S. Ashland Ave., pikietuotojų buvo virš 500. Skersai Ashland, prie Swifto visų keturių vartų, buvo kokių šimtu daugiau. Swifto darbininkai apie 9 val. turėjo trumpą mitingą, kuriame buvo pranešta, kad šia savaitę laukiami svarbių žinių, kad numatoma, jog kompanija duos naujus pasiūlymus.

Streiko Strateginis Komitetas laikė posėdžius Sherman viešbutyje. Su minėtu komiteto dalyvavo visų UPW lokali atstovai, apie 100 žmonių. Čia buvo padaryta peržvalga viso streiko progreso.

UPW-CIO "Packinghouse Picket" dieniniai streikierių buletinė praneša, kad pasitarimai su skerdyklų įmonių atstovais prasidėjo ir tęsiasi. Ten pat

perspėjama streikieriai, kad mėsos trusto paskalų fabriks tebedirba visais garais ir reikią būti atsargiems. Ten sako: "Atsiminkite, kad tik teisingas žinias apie streiko eigą ir pasitarimus galite gauti unijos buletyje. Pėl vėliausių žinių būkite arti unijų svetainių."

Mėsos Trusto Skleidžiami Lapeliai

Skerdyklų pasamdyti asmenys pirmadienio ryte tarpe streikierių, pikieto linijose, bandė devintą kartą iš eilės paskleisti lapelius. Streikieriai pasakoją, kaip tie laišūs elementai, atvažiuavę prie vartų, paslapčiomis paduoda keliems streikieriams ir greit prisasiolina, kad jų neįsitemytų.

Matote, — sako streikieriai — kas rytas tarpe pikietuojančių yra dalinamas "Packinghouse Picket" buletinas, tai ir mėsos trustas tokio pat formato paskleidė savo lapelius. Prie Wilson & Co., streikieriai pažino tuos nenaudėlius, kompanijos pastumdėlius, tai

Jie turėjo nešdintis nešdalinę; tik gniuštę nūmetę ant šaligatvio.

Prie Swift vartų streikieris Wm. Urasky pastebėjo: "Mes keli paėmę kompanijos lapelį ir pradėję skaityti, pamatėm, kas per dalykas ir norėjom pamatyti, kas per paukštis tas, kuris juos dalino. Bet tas paukštukas, padavęs kelis lapelius, jau buvo nudūmęs."

Nusijuokęs jam pastebėjau, kaip desperatiškai skerdyklos nori parparodyti, kad jų pranešimai, jog daug grįžo dirbti, yra pigus melas. Jeigu būtų taip, kaip didlapiai skelbia, tai nereikėtų tuos lapelius spausdinti ir skleisti.

Streikieris Urasky štai ką dar pasakė: "Žinai, aną pirmadienį pastebėjau, kad panašus automobilis pravažiavo kelis kartus. Tėmiju leidimo numerį. Suskaičiau, kad tas pats automobilis šešis tripus padarė, įvažiavo ir išvažiavo dviese."

Abu priėjome išvados, kad koks tuzinas automobilių taip kursuoja, kad parodžius, koks didelis judėjimas darban eina.

Reikią, visais būdais norima sudaryti paveikslą, kad "substantial number" grįžta kas pirmadienis.

Taipgi, prie didesnių vartų, vakar matėsi po pustazinį didlapių reporterių su kameromis, pasirodusių fotografuoti. Tikrai jie manė, kad bus galima nutraukti paveikslus, kaip gėnios streikierių nuosuoja — grįžta. Bet, jų nuostabai, gėnios buvo pikieto linijose.

S-rjs.

PRANEŠIMAI

WATERBURY, CONN.

Lietuvių Laisvės Kapinyno piknikas įvykis geg. 30 d., 1 val. dieną, Liet. Parke už Lakewood ežero. John Satulos orkestra gros šokiams. Turėsime gėrimų ir užkandžių. Kviečiame visus dalyvauti ir paremti Laisvę Kapinyną. — Komisija. (124-125)

NEWARK, N. J.

Pirmas metinis piknikas įvykis sekmadienį, geg. 30 d., ruošia Sietyno Choras bendrai su LDS 8 kp. Liet. Laisvės Parke, 340 Mitchell Ave., Linden, N. J. Parkas adaras nuo 1 val. dieną. Gera orkestra, gros šokiams. Įzanga 50c. (su takais). Programa susidės iš dainų, kurias suteiks Sietyno Choras ir kiti talentai. Kviečiame visus dalyvauti. — Rengėjai. (124-125)

SO. BOSTON, MASS.

ALDLD 2 kp. susirinkimas įvykis geg. 27 d., 8 v. v., 318 Broadway. Kviečiame narius dalyvauti, nes turime svarbių reikalų aptarti. — Valdyba. (123-124)

MONTELLO, MASS.

Pirmas didelis trijų dienų piknikas. Rengia Liet. Taut. Namai, savame Parke, Keswick Rd. prie Winter Street. Geg. 29 d., prasidės 7:30 v. v. Bus gerų valgių, gėrimų, žaislų ir muzikale programa, tesis iki velumos. Geg. 30 d., piknikas nuo pirmos val., bus muzikale programa, kaitės miesto viršininkai, sportas ir dainos. Geg. 31 d., piknikas nuo 1 val., šokiai 4 val., tesis iki velumos. Įzanga veltui. Kviečia — Kom. (123-124)

SHENANDOAH, PA.

LDS 34 kp. rengia pikniką, geg. 30 ir 31 d. ant Laisvės kapinių. Piknikas prasidės anksči ryte ir tesis iki velumos. Prašome vietinių ir iš aplinkės lietuvių dalyvauti šiame piknike. — Valdyba. (123-124)

ELIZABETH, N. J.

Gegužės 26 d., 8 v. v. įvykis svarbus Wallace masinis mitingas, 32 Scott Pl., Scott Hill Auditorium. Įzanga 60c (su takais). Bus ir graži programa. Kalbės Eugene Connolly, Am. Darbo Partijos kouncilmanas iš New Yorko ir James McBride, Wallace'o kandidatas į J. V. senatorius. Svarbiu kiekvienam lietuviui dalyvauti šiame mitinge ir išklausti svarbių šiu dienų klausimų. Bilietus galima gauti 22 Rahway Ave. Kviečia Union County Wallace Committee, Ind. Cit. League (Eliz.). (123-124)

Joseph Garszva

Undertaker & Embalmer

Manager

JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker

231 Bedford Avenue

Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EVergreen 8-9770

Mesa, Arizonoje, sudegus liaudies mokyklos pastatui, mokytoja Alline Philips pradėjo mokytį per radio. Vaikai Eddie Ruck ir Sally Fillmore matomi klausantis pamokos, patenkinti, nes jie pamokos laiku gali kalbėtis, kiek tik nori, gali pasakoti juokelius.

Great Neck, N. Y.

Drg. A. Marcinkevičienė Ligoninėje

Greatneckiškė drg. Marcinkevičienė randasi Women's Hospital, 141 W. 109th St., New York. Ji pasidavė sunkiai operacijai. Lankymo valandos: sekmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 2 iki 3 val. dieną; pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 iki 8 val. vakarais; šventėmis (holidays) nuo 2 iki 3 val. dieną. Ji pasidavus kaipo Agnes Marson.

Linkime draugei Marcinkevičienėi laimingai pėrnešti operaciją ir greitai pasveikti. V. ir A. Paukščiai.

Newark, N. J.

Iš Sietyno Melodijų Vakarų

Sietyno choras gegužės 16 dieną davė newarkiečiams paskutinį sezono dramatišką koncertą. Pirmas dalis lošimo buvo daugiau iš operetės "Sylvijos" melodramiški įvykiai iš kaimiečių, ypatingai jaunimo, dirbančio laukuose prie šieno.

Antra dalis vaizduota miestiečių gyvenimas išeginiais rūbais apsidėžiusių, smagių laikų leidžiančių, bet blaivų, prie muzikos dainų.

Programa dalyvavo, apat paties choro, vadovaujant mokytojų žukui ir jaunuolių ansambliui, vadovaujant Juozui Šimelevičiui, artistai: Dolores (Daltė) Petronytė iš Mastpeth, solistė, Albert Vasiliauskas solistas, Laurance Bakūnas iš Conn. valstijos smuikininkas ir J. Šimelevičius jaunasis, pianistas solo. Taipgi, dainavo vietinė Anutė Stelmaitė-lekė solo ir Walter su sesute Lillian Šimelevičiai dueta.

Tai buvo tikrai nepaprastai puikus meno melodijų žavėjantis grožis. Šiam vakarui surengti dirbo jauni meno megejai: Walter žukas, pats mokytojas gal daugiausia darbo įdėjo su muzika. Plakūtu, teptuku į overhalus įsitempė Harry Mitkus, Ed. Arlauskas ir Bab. Zukauskas. Didelis kreditas jiems nuo choro. Publikos vietinės nebuvo perdaug. Tiesa, visą popietį smarkiai lijo, bet visgi nesulaikė svečių iš tolimesnių kolonijų. Turėjom net iš Binghamton, tai mūsų mokytojaus Walterio motina žukienė ir mūsų didžiojo docto St. Jasilionio žmonelė Paulina. Iš Brooklyno buvo apie pusė aišiuotojų su mokytojum Kazakevičium, R. E. Mizarai, Petras Kapickas ir daugiau. Iš Great Necko — Bečiai, Ig. Urbonas ir kt. Iš Long Island Mitku giminės ir daugiau. Iš Conn. su smuikininku Bakūnu buvo ju draugai. Iš Elizabeth — D. Krutis, Stasūliai, Paulauskas ir kt. Iš Cliffside mūsų cho-

ristės Alice tėveliai ir brolis Bakūnai ir tt.

Taipgi, ir mūsų apylinkės kaimynai. Turėjom arti pusvalandį pertraukos, kol pertaisėm sceneriją. Publikai be abejo padodo laukti. Norėjau, kad d. Mizara ar Dr. Kaškiaučius padarytų trumpą pranešimą, New Jersey valstijos Wallace konvencijos reikalą, kuri įvykis birželio 5 dieną Newark. Tačiau mūsų jaunuoliai nenorėjo, kad jie būtų padaryta. Mat jie rakuoja, kad mes tik meninkai, j politikai nereikia veltis. Manau, kad jū jaunuoliai turite klaidą!

Trumpai kalbėjo Eva Mizarienė meno reikale. Ant galo reik tarti didelis acū tai gražulei lakštutei Petronytei ir Albertui Vasiliauskui už jų didžiausį patarnavimą Sietynui ir visuomenei. Acū publikai ir visiems dirbusiems. Choro Reporteris.

Cleveland, Ohio

Dvi Muilo Išdirbystės Nubautos ant \$20,000

Gegužės 10-ąjį federaliame teisme tapo nubauti du pareigūnai Cleveland Soap Co. Jie yra Michael Weil ir Isadore Wasserman. Jiedu 1945 m. dabar ant \$20,000. Tyrinėjamai surado, kad jiedu sunaudoję 1,000,000 svarų riebalų daugiau dėl muilo negu buvo paskirta kvota, ir prie to dar jie turėjo falšyvus padarytus rekordus paslėpimui tų suktybių. Kas reiskė, kad tos muilo kompanijos pareigūnai nesiskaitė su karo patvarkymais taupinti riebalus dėl karo reikalų. Federalis teisėjas Paul Jones pasakė: "Aš judu nubaudžiu tą sumą užsimokėti, nes nelegališkai naudojote tuos riebalus, kurie visai jums nepriklausė."

Žydų Pagalbos Fondas

Žydų pagalbos fondo konferencija įvyko Hotel Carter, Clevelande. Tame susirinkime dalyvavo Rabb' Eugene Lipman, jų pirmininkas.

Lipman pasakė, kad nuo 5-tos gegužės yra surinkta su virš \$2,000,000 ir vėjus dar tesis iki gegužės 18. Šis fondas yra svarbus ne tik kad gėbėti Palestina, bet ir ją išvaduoti nuo užsieniųjų grobiukų.

Praėjus Balsavimams

Clevelando ir gal visos Ohio valstijos tūkstanciai balsuotojų pasipiktinę balsavimais. Tris dienas prieš pat balsavimus atkartinai pranešta, kad balsuotojai nepasirinktų kandidatus iš dviejų partijų. Už kurias partijas yra balsavę metai atgal, tai ir dabar turėjo balsuoti už tas pačias. O kurie pasirinko kandidatus iš abiejų partijų, bus nubauti. Daug balsuotojų turėjo laikytis tų nedemokratiškų patvarkymų.

V. M. D.

HELP WANTED—FEMALE REIKALINGOS MOTERYS

SODA FOUNTAIN MERRINGA
Gera algą. Nuoštinis darbas.
JACOB SCHWARTZ
5602—15th Ave., Brooklyn, N. Y. (128)

lis, 28 metų amžiaus. Jam buvo daryta galvos operacija, — po operacijos mirė. Paliko liūdinčią jauną žmoną, motiną ir brolių.

S. Jasilionis gavo iš Lietuvos liūdną žinią, jog kovo 26 d. numirė jo pamotė Elena Jasilionienė, o balandžio 2 d. numirė jo sūvinis Jonas Židonis. Abu gyveno Gaillūnų kaime, Pušaloto valsčiuje, Panevėžio apskr. Židonis rusų japonų karo metu (1904-5) yra gyvenęs Amerikoje, mieste Binghamtone. Dabar čionai gyvena jo dvi dukterys Nastė ir Elzbieta. Ši liūdna žinia dėl tėvo mirties jas palietė gana skaudžiai. J.

Delhi, Indija. — Visos Indijos Darbo Unijų Kongreso sekretorius N. M. Joši pareikalavo, kad valdžia paleistų 1,000 areštuotų unijistų.

J. J. Kaškiaučius, M. D.

530 Sumner Avenue,
Newark 4, N. J.
HUMboldt 2-7964

Fotografas

Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavieniū. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalai esant ir padidinu tokio dydžio, kokio papageidaujama. Tai jogi atmalluvalom. JAVIOM SPALVOM.

JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kampana Broadway ir Stone Ave., prie
Chamney St., Broadway Linia.
Tel. GLENmore 5-6191

LINKSMUMAS DIENOS PIETUOSE

Valgykite Pietus pas
HAPPY DAYS RESTAURANT & BAR
426 South 5th St., Brooklyn, N. Y.

PIETŪS 60c. VAKARIENĖ 85c
Iš 5-ųjų patrovų Iš 7-ųjų patrovų
VAKARIENĖ ŠEIMAI IŠ DVIEJŲ
8-ųjų Patrovų Gerai Suderinto Valgio \$1.60

Tai vieta, kurioje jūs jausitės kaip namie. Viskas patogų ir malonu. Mandagus patarnavimas. Kiekvieną šeštadienį įvyksta puota, pasivašinimas bei parė. Prašome uželti pasilinksminti. Nesigalėsite. Saugė išnuomuojamė dėl puotų, pokilių, krikštynų, parų, vestuvių. Zemos kainos už viską. Valgiai ir gėrimai aptarnaujamė žemom kalnom.

LITUANICA SQUARE RESTAURANT

Steven Augustine & Frank Sanko
SAVININKAI

PUIKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE
PAUKŠTIENOS PIETUS SEKMADIENIAIS

Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ 7 DIENAS SAVAITĖJE

282 UNION AVE. BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9612

GREEN STAR BAR & GRILL

LIETUVIŠKAS KABARETAS

Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksminti ir pasišokti, užteina pas "Green Star Bar and Grill", nes žino, kad visados bus patenkinti.

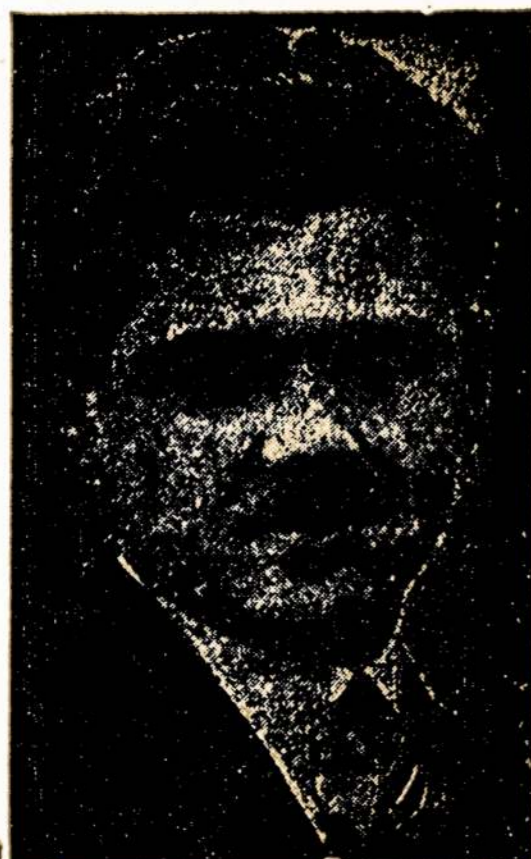
ATEIKITE PASIMATYTI SU GIVIAIS.

Geriausias Alus Brooklynė
PARĖ KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENI

459 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
(Skersai nuo Republic Teatro) Telefonas EV. 4-8698

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

Laidotuvių
Direktorius

Liūdesio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermentinė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.

Telefonas Poplar 4110

F. W. Shalins

(SHALINSKAS)

Funeral Home

84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.

Suteikiame garbingas laidotuves

\$150

Koplyčias suteikiame nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. Virginia 7-4499

Matthew BUYAUSKAS

Laidotuvių Direktorius

Liūdnajo valandajo simpatiškal ir asmeniškai patarnauja už prietnamą atlyginimą.

Moderniškai įręngtos Koplyčios

426 LAFAYETTE ST.,
Newark 5, N. J.

Tel. MArket 2-5172

August Gustas

BELTAIRE FLORIST

Lietuvis Kvietykų Pardavėjas
6762 FOURTH AVE., BROOKLYN 20, N. Y.
(kamp. 68th St.)

Atsitikime varduvių, sukakčių, sirgimų, šermenų ir tt., telefonuokite

SHoreroad 8-9330

Ir Gustas jums tuojau pristatys gėlių bukietaž ar vainiką, ko jūs reikalauosite.

Specialistas Pritaikymui

Šermenims, Vestuvėms ir Bankietams

Užsakymus taipgi galima priduoti per PAUL GUSTAS FUNERAL HOME, Inc., 354 Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.

Paul Gustas Funeral Home, INC.

354 MARCY AVENUE, BROOKLYN 6, N. Y.
Skersai gatvės nuo Armory

LIETUVIS LAISNIUOTAS GRABORIUS

Telefonuokite dieną ar naktį
EVergreen 7-4774

Naujai išdekoruota šermenų koplyčia, kur šeimos patogiai gali atiduoti paskutinę pagarbą savo mylimiesiems, prakilniuose namuose be ekstra išlaidų.

Du kambariai šermenų, didelis puikiai įruoštas kambarys pasikalbėjimam ir parūkymui. Asmeniškai aptarnavimai suteikiama šeimom sulgy pareikalavimo. Mūsų telefonas niekad nemiega.

New Yorko ir Apiešlinkės Žinios

Teisėjas Palaikė Namų Savininką

Teisėjas Martin M. Frank patvirtė, kad namų savininkas galės kelti nuomą 7 1/2% be įspėjimo nuomininkų iš anksto. Tačiau jis negalės išrinkti nuomos pakėlimo už praėjusį laiką, jeigu jis sustačius nuomininkams, kad nuo tūlo laiko jis nuomą kels, bet tos nuomos neišrinko tuomet. Teisėjas sako, kad nuomų įstatyme tas nesumatyta. O teisėjas neturi galios įvesti tą, ko įstatymdavystė nepajėgė ar nenorėjo numatyti.

Menkeliūnaitė Dainuos Lietuvių Kultūrinio Centro Atidaryme

Anksčiau jau buvo minėta, kad Konkancijai Menkeliūnaitėi įvyko nelaimė. Pradžioje gegužės ji namie nukrito laiptais ir užsigavo ranką, nusilaužė riešėlį. Žinoma, ir šiaip susitrenkė. Jos ranka gipse ir dar bus gipse apie 6 savaites. Linkime jai greit sugyti ir to gipso nusikratyti. Greta nelaimės, pasitaikė ir linksnumų. Praėjusią savaitę atvyko jos vyras Anthony Campa. Jisai svečiojis Jungtinėse Valstijose apie 4 mėnesius.

Nežiūrint tų visų nelinksmy ir linksmy prietikių, Menkeliūnaitė dainuos Lietuvių Kultūrinio Centro atidarymo koncerte šį sekmadienį, gegužės 30-tą, Liberty Auditorijoje, 110-06 Atlantic Avenue, Richmond Hill.

Atidarymo iškilmės, beje, bus per tris dienas — 29-tos vakarą šokiai; 30-tos popiečių 3 val. koncertas, o vakarą šokiai; gi 31-ą bus bowling ir šiaip vaišės.

Per 32 Metus Negavo Unijos Knygelės

Bella Altschuler, per 32 metus skrybėlinių unijos narė, apsikundė visuomenei, kad jiniai vis dar tebesinešioja laikino nario knygelę. O tokias knygeles turintiems neleidžia balsuoti nei užimti unijoje atsakingos vietas.

Altschuleriūtė bandė tą diskriminaciją iškelti unijos konvencijoje, bet ir ten jos nepileido to padaryti.

Laikinių knygelių sistema esanti viršininko Max Zaritsky'o ir kitų palaikoma tikslu nedaleisti pažangiečių į unijos vadovybę, tikslu reaktininkams pasilaikyti amžinai viršininkais. Tad argi nuostabu, kad tos "demokratiškos" unijos konvencijoje praėjo tarimas nepileisti valdybos komunistų.

Apdovanojo Centrą

Lietuvių Kultūriniam Centrai vėl dovanavo gerų reikalingų įrankių ir indų Mary Kreivienienė ir St. Griškus, R.

Jaques Artinian (dešinėje), žymus Europos tenoras, ir Abrasha Borodkin, orkestro vadovas, dalyvavo "Armeniška Vakare" Carnegie Hall, gegužės 26-tą, 8:30 vakaro. Programoje, greta kitko, — Khatchaturian'o "Kardų Šokis."

LIETUVIŲ KALBOS MOKYKLĖLĖ PASTATYS KOMEDIJĄ; DAUGIAU DOMĖS MOKYKLĖLEI!

Gegužės 13-tą dieną, naujame Liet. Kultūr. Centre (Liberty Auditorium), įvyko Lietuvių Kalbos Mokyklėlės susirinkimas.

Susirinkimą atidarė 8:50 v. val. ir vedė vice-pirmininkas Carl Bonderis.

Dienotvarkis, kuris buvo paruoštas mokytojo Juozo Byrono, buvo sekamas:

1) Surengimas mokyklėlės sezono užbaigimo parengimo.

2) Nusprendimas, ar apart veikalo perstatymo, reikalinga koncertinė programos "dalis".

3) Ar verta mokyklėlę palaikyti ateinančią sezoną.

4) Jei mokyklėlė bus tęsiama toliau, praplėsti ir pajvirinti jos programą ateityje.

5) Išrinkti asmenis, kurie anksimtu prirušti ir pateikti lietuvių kalbos pamokas, kaip ir kitokia mokyklėlei programa.

Susirinkime buvo nutarta tik du dienotvarkės punktai — pirmas ir antras.

Bus Gražus Parengimas

Buvo nutarta surengti mokyklėlės sezono užbaigimo parengimą su komedijos "Meilė — visų ligų gydytoja" perstatymu; suvaidins vien tik mokyklėlės mokiniai.

Buvo įnešta ir priimta užkviesti muzikale ir dainų programos dalį išpildyti: Vyturėlio Stygu Ansambliis, N. Ventienė ir H. Feiferienė, Frank Balevičius ir Albertas Vasiliauskas, žymūs dainininkas.

Parengimas įvyks birželio 20-tą dieną, naujame Kultūr. Centre (Liberty Auditorium).

Buvo įnešta ir priimta atspausdinti 500 po \$1 bilietų dėl meninės programos ir šokių bei 100 bilietų po 60c vien dėl šokių. Programos pradžia lygiai 4 val. po pietų, šokiai — nuo 7:30 v. v., prie Jurgio Kazakevičiaus orkestros.

Taipgi buvo nuspresta atspausdinti 200 aukų rinkimo knygelių dėl mokyklėlės sportinių įrankių ir kt., prenumerata (auka) ant kiekvieno lapelio po 10c arba 3 už 25c. Šiuo būdu aukavusiems skiriamos dovanos nuo \$10 iki \$5.

Susirink. užsibaigė 10:20 val. vak.

Permažai Įdomavimosi

Šis susirinkimas buvo šauktas atvirukėmis. Jį sušaukė pats mokytojas, kadangi dabartinė sekretorė negali mokyklėlės veikloje dalyvauti. Buvo išsiuntinėta virš 30 atvirukų. Deja, gaila, susirinkimam atėjo tik 8 asmenys. Žinoma, oras buvo labai blogas. Į susirinkimą buvo kviešti visų organizacijų pirmūnai, menininkai, redaktoriai, mokinių tėvai, patys mokiniai ir kt.

Dabar prieiname prie klausimo: "Kodėl jie buvo kviešti?" Ir šis klausimas priveda

prie 3-čiojo susirinkimo dienotvarkės punkto — Ar verta mokyklėlę palaikyti?

Jeigu ji verta palaikyti, reikia parinkti tokius asmenis, kurie būtų atsakingi jos išlaikymui, kaip: sukėlimas finansų, suorganizavimas pilno mokyklėlės lankytojų skaičiaus, kad būtų galima mokyklėlėje įsteigti ir palaikyti choras ir dramos ar sporto ratalis, suorganizuoti sporto jautkus, tautiškų šokių grupę, rankdarbių ratelį ir t.t. Tai dėl to to buvo kviešti meninių, literatūros ir kitų organizacijų atstovai, susidomėję mokyklėlės palaikymu, kad jie pasireikštų tuo klausimu.

Pagrindinis mokyklėlės tikslas yra mokinti norinčius praktiškai lietuvių kalbos ir rašybos, palaikyti tarp Amerikoj gimusio jaunimo lietuvių, auklėti lietuviškų knygų ir laikraščių skaitytojus, organizacijų narius ir veikėjus. Kas liečia teikimą lietuvių kalbos pamokų, tai čia ir vienas žmogus gali dirbti ir iki šiol tik vienas žmogus, už tai visą atsakomybę ir emė, tai Juozas Byronas. Jis pruruošė ir pateikia lietuvių kalbos pamokas: jo vadovybėj pėmai mokiniai pastatė komediją. Kurie tą komediją matė — nusišėbejo, kad jaunuoliai, daugumoje visai iki tol nemokėję lietuvių kalbos, suvaidino veikala "Jonuko liga." Šį sezoną jie ir vėl suvaidins veikala: "Meilė — visų ligų gydytoja." Bet šį kartą jie pasirodys, ką jie pramoko per du metus, nes jie ant estrados įjudenė rašys, ka publika jiems padiktuos. Taipgi čia ne vieno darbas, bet liaudies; už tai visi buvo kviešti padėti mokytojų auklėti ateities organizacijų narius - veikėjus. Lavintis ne tik lietuvių kalboje ir rašyboje, bet sporte, mene ir kitokioje veikloje.

Būsimasis Susirinkimas

Šį ketvirtadienį, gegužės 27-tą dieną, 7:30 val. vak., Laisvės sveikatinėje bus kitas susirinkimas, kurin mokyklėlės valdyba kviečia visus, ne vien vietinius, bet ir iš toliau atvykti.

Neatidėliokite, draugai! Atėikite, paremkite darbą, kuris labai reikalingas lietuvių judėjimui palaikyti. Padėkime tiems, kurie ateityje užims mūsų vietą. Dabar turime progą Toliau gal bus per vėlu, nes tie, kurie dabar dirba, negaudami reikiamos paramos, gali tą svarbų darbą apleisti!

Nepamirškite birželio 20, 1948! Išgykite bilietus iš anksto. Taipgi pirkitė aukų knygeles — abu po \$1. Padėkite mokyklėlei plėsti savo veiklos programą.

M. Auklėtinė.

Mirė

Kazimieras Bukantās, 27 m. amžiaus, gyveno 77 Steamboat Rd., Great Neck, N. Y., mirė geg. 21 d. Laidotuvės įvyko geg. 24 d., Sv. Marijos kapinėse, Flushing, N. Y. Velionis paliko nuliūdime motiną Marijoną ir brolių Stasį ir daugiau giminių. Laidotuvės apeigomis rūpinosi grab. F. W. Shalins-Salinskas, 8402 Jamaica Ave., Woodhaven.

Tamošius Silanskas, 71 m. amžiaus, mirė geg. 23 d. Gyveno 524 E. 119th St., New York City, N. Y. Pašarvotas buvo 2329 Second Street, New York City. Laidotuvės įvyks geg. 26 d., 9 val. ryto, Mt. Olivet kapinėse, Red Bank, N. J. Velionis paliko nuliūdime seserį, seserduktę ir daugiau giminių, gyvenančių Detroit, Mich. Laidotuvėmis rūpinasi grab. F. W. Šalinskas.

Mergaitė Bėgo Kiemais Liepsnodama

Jane Donaldson, 9 metų, St. Albans gyventoja, nubėgo pas kitą tokio pat amžiaus mergaitę savo draugę viešioje. Mergaitės emė šeimininkai vienos. Prie pečiaus užsėdėgė Janės suknytė.

Išsigandusi, vietoje kristi ant žemės, mergiščia teidosi bėgti kiemais spiegdama. Vieną kaiminką pagavo ją į blanketą, bet ji ištrūko. Iki kita ją pagavo ir suvyniotą blanketu voliodama ant žemės užgesino jos drabužius, mergaitė pavojingai apdegė.

Organizacijos Ragino Švietimo Viršininką Laikytis Konstitucijos

Public Education Association ir Amerikos Civilių Laisvių Unija pasiuntė New Yorko valstijos komisierui Francis T. Spaulding'ui laišką, raginantį, kad jis panakintų atleidinėjimą iš mokyklos vaikų religinems pamokoms ir apeigoms.

Istaigos nurodo, jog tai neatitinka pirmajam ir keturiolikajam mūsų konstitucijos pataisymams.

Liaudies švietimo Sąjungos pirmininkas William B. Nichols, be kitko, primena, kad šalies Aukščiausiasis Teismas praėjusio kovo mėnesio 8-tą savo nuosprendžiu Mrs. Vash'ti McCollum byloje tą patvirtino. Mrs. McCollum, Champaign, Illinois, gyventoja, protestavo prieš mokyklės religijos liaudies mokyklėse. Teismas, remdamasis Jungtinių Valstybių konstitucija, patvirtino, jog nevalia tam naudoti Iillinois valstijos mokyklą.

PEIST LANE DRUGS, Inc.

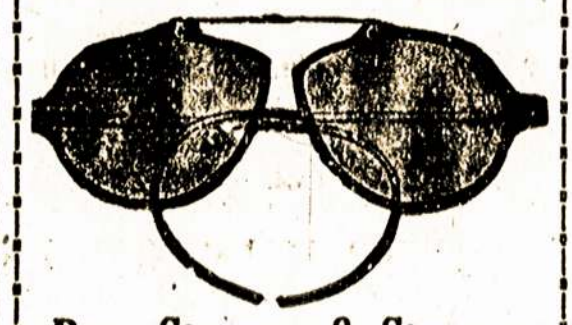
405 SO. 4th ST.,
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.

Visokiausios vaistai, kosmetikai, kurdikiam reikmenys, įvairūs daiktai, lignonų kambariui reikmenys už griestai žemas kainas.

RECEPTU SPECIALISTAI:
MAX PEIST, Ph. G.,
EDWIN LANE, Ph. G.

Tel. EVERgreen 7-6238

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus Darome ir Pritaikome Akinis

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

Peter Kapiskas

Viešnia

Pirmadienį Laisvės įstaigoje lankėsi Ona Mažūkienė iš Dorchester, Mass. Ji atvyko Brooklynan dalyvauti Adomaitytės vestuvėse, kurios įvyko pėreitą šeštadienį. Ta pačia progą Mažūkienė pabuvo kėletą dienų Brooklyne ir pasisvečiavo pas kitus savo pažįstamus. Ji taipgi buvo nuvykus pas seserį, gyvenančią Stamford, Conn.

Užėjus į Laisvės ofisą, ji užsimokėjo už dienrašcio prenumeratą ir paaukojo \$1. Vėliu išvyko į Kultūrinį Centrą, nes kadangi Mažūkienė yra Liet. Namų B-vės šėrininkė, tai, žinoma, norėjo ir pamatyti savo nuosavybę, papasakoti draugams sugrįžusi namo.

Išparduos Milionų Dolerių Vertės Prekių

War Assets Administracija per tris dienas, pradedant birželio 9-tą, Eastchester Rd, ir Haswell St., Bronx, praves išpardavimą nuo karo likusių daiktų, vartojamų ir industriinių. Pirkti, didžiuomoje, galės tik prekybininkai, kadangi parduos 377 gabalų grupėse.

Siųskite Siuntinius į LIETUVĄ
Ir į visas kitas Europos dalis.
Pilnai aprūsta ir miltas apmokėtas per
THE LEWNAUD TRADING CO.
63 Park Row, New York 7, N. Y.
CORTLANDT 7-3962 (130)

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
GERAI PATYRE BARBERIAI

DANTŲ GYDYTOJAS Dr. A. Petrika

221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-6868
Valandos: 9-12 ryte
1-8 vakare
Penktadieniais uždaryta.

GYDYTOJAS S. S. Lockett, M. D.

223 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: 1-2 dienom
6-8 vakarais
Ir Pagal Pasitarimais.
Telefonas EVERgreen 4-0203

GERI PIETŪS!

Kada norite gerų pietų, kreipkitės į
Lorimer Coffee Shop
Frank Domikaitis
Savininkas
417 Lorimer Street
Laisvės Name
Brooklyn, N. Y.
Kvepiančiai keptos ir virtos mėsos valgiai. Taipgi daržovių ir pieninių valgių gražus pasirinkimas.

Peter KAPISKAS

BAR & GRILL
Degtinės, Vynai ir Alus
RHEINGOLD
BEER & ALES

32 Ten Eyck St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-8174

Lietuvių Piliėčių Domei

Labai svarbus lietuvių Amerikos piliėčių susirinkimas įvyks šį ketvirtadienį, gegužės 27 d., 8 valandą vakare, Lietuvių Amerikos Piliėčių Klubu salėje, 280 Union Ave., Brooklyne.

Kiekvienas ir kiekviena piliėtis būtinai turėtų ateiti. Ir jeigu kurie dar nesate įsirašę į Lietuvių Wallace for President Klubą, šiame susirinkime turėsite progą įsirašyti ir bendrai visi dirbti, kad išrinktumėm Henry A. Wallace prezidentu ir Glen H. Taylor vice-prezidentu. Taipgi išrinkti tinkamus žmones į kongresą. Tikta priklausančieji Lietuvių Wallace for President Bal-

SUSIRINKIMAI BROOKLYN, N. Y.

Lietuvių Sveikatos Kultūros Klubo svarbus susirinkimas įvyks geg. 27 d., 7:30 v. v., 419 Lorimer St. Prelekeijų rengimo komisija išduos savo raportus. LSKK yra nusitares baigiant vasarinį sezoną surengti natūralio maisto prelekeijų ir natūralio maisto parodą. Prelekeijos sveikatos klausimu įvyks rugsėjo 26 d. Liberty Auditorijoje, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill. Todėl ateidami į šį susirinkimą, atsineškite gerų sumanymų, kad visi sutartinai padarytume tuos visus parengimus sekmingais. — Valdyba. (124-125)

RONKONKOMA
8634

TELEPHONE
STAGG 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BILIAUSKAS)
Laisniuotas Graborius
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Pulka! Irengtos Dvi Kopyčios, Duodamos
Mylimiems Pašarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

JŪSŲ AKYS
yra
JŪSŲ BUTIS

SAUGOKITE JAS GERAI
Duokite išgaminuoti savo akis ir 'sužinokite tiesa apie savo akis'

Jerome Hurwitz B. S. A. O.
OPTOMETRISTAS
Mes patys ištekiname stiklus, pritaikom jūsų regėjimui.
830 BROADWAY EV. 8-2123
Atdara kas vakarą iki 8-tos — Penktadieniais uždara

NUPIGINTAS PARDAVIMAS

Aukštos Rūšies Džiulerių Sandėlio
Susidedant iš Dajmantų, Platinų, Auksinių Daiktų, Gold Mountings, Daimantinių Vedybinių Žiedų, Moteriškų ir Vyriškų Auksinių Žiedų, Ir Auksinių Daiktų Visokių Rūšių.

Dailių Moteriškų ir Vyriškų
Laikrodžių Didelis Pasirinkimas

Aukso ir Sterlingo Sidabro Ir Paausuočių Džiulerių. Taipgi Costume Džiulerių Sulyg Vėliausios Dienos

Didelis Pasirinkimas Religijinių Daiktų.

PIRKITE DABAR IR TAUPYKITE PINIGUS

Rankpinigiai Palaikys Bile Daiktą Iki Jums Jo Reikės

ROBERT LIPTON

701 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Telefonas STagg 2-2173